

Vates-säätiö vuonna 2014

Vates-säätiö vuonna 2014

kuvaa säätiön toiminnan painopisteitä ja kehittämistyön suuntaa vuonna 2014, joka oli sen 21. toimintavuosi. Vates-säätiö toimii asiantuntijaorganisaationa vammaisten, pitkäaikaissairaiden ja osatyökykyisten henkilöiden yhdenvertaiseksi työllistymiseksi.

Päätoimittaja:

Marjatta Varanka

Sisältöryhmä:

Jukka Lindberg
Kaija Ray
Tiina Jäppinen
Marianne Kaunismäki

Toimitussihteeri:

Kati Savela

Julkaisija

Vates-säätiö

Painopäivä: 1.6.2015

Painos: 1 500 kpl

Painopaikka: Savion Kirjapaino Oy, Kerava

Paperi: 130g Lumisilk, kansi 200g Lumisilk

Ulkoasu ja taitto: Heli Penttinen

Kannen kuvat:

Kuva 1: Linnanmäki tarjoaa kesätyöpaikkoja myös erityistä tukea tarvitseville. Kuvassa henkilöstöpäällikkö Heikki Pitkänen, Vatesin vs. kehittämiskoordinaattori Riitta Karhapää ja kesätyöntekijä Janne Kalliomäki. Kuva Kimmo Brandt

Kuva 2: Vates lanseerasi v. 2014 Tulisielu-kunniakirjasarjan. Kunniakirja myönnetään vuosittain henkilöille, jotka ovat tehneet merkittäviä avauksia, jotta vammaiset ja pitkäaikaissairaat työllistyisivät paremmin avoimille työmarkkinoille. Kuvassa Vatesin hallituksen edustajat Mauno Lehtinen ja Marja Pihkala antavat kunniakirjan ministeri Lauri Ihalaiselle. Kuva Kimmo Brandt

Kuva 3: Kuvateksti: Työvalmentaja Kim Lautamo opastaa työkokeilussa tai -valmennuksessa olevia henkilöitä ravintolatyön saloihin. Kuva Christian Julin.

Kuva 4: Sotek-säätiö oli Suomen ensimmäinen välityömarkkinoiden työllistämisyksikkö, joka alkoi pyörittää osaa toiminnastaan franchising-pohjalta. Kuvassa Sotekin Goodwill-myymääläksi muutettu kierrätyskeskus Karhulassa. Osa myymälän tuotosta käytetään mm. paikallisen työllistämistoiminnan ylläpitämiseen. Kuva Essi Lonka / Goodwill Sotek

Vates
säätiö

Postiosoite: PL 40, 00621 Helsinki
Käyntiosoite: Oltermannintie 8, 00620 Helsinki
Puhelin: (09) 7527 551 (vaihde)
Sähköposti: vates-saatio@vates.fi
www.vates.fi

Sosiaalinen media:
Facebook: Kyvytkayttoon
Twitter: @kyvytkayttoon
LinkedIn: Vates-säätiö

Sisällys

- 4 Pitkäaikaistyöttömyyden kasvu jatkuu
- 5 Vatesin hallituksen kannanotto
- 6 Toimitusjohtajan katsaus
- 8 Vaikuttamistyö ja verkostot
- 14 Työelämäkehityksessä mukana
- 16 Palvelujärjestelmien kehittäminen
- 21 Välityömarkkinoiden kehittäminen
- 24 Kansainvälinen yhteistyö
- 26 Koulutus
- 28 Viestintä ja tiedotus
- 31 Hallinto ja talous
- 32 Luottamuselimet ja henkilöstö
- 35 Vates-säätiön perustehtävä ja missio

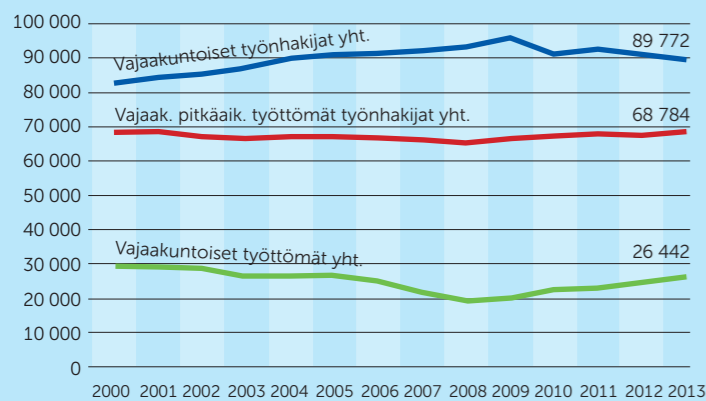
Vates
säätiö

Vates-säätiön uusi logo ilmentää
voimavaraistumista yksilönä ja ryhmässä.

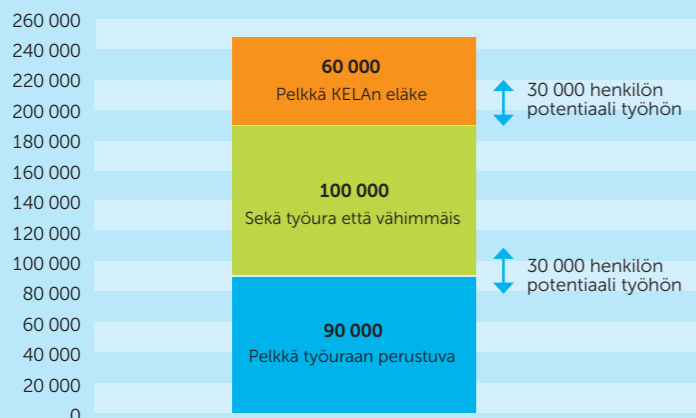
Pitkäaikaistyöttömyyden kasvu jatkuu

Suomalaisista työkäisistä 1,9 miljoonalla (55 %) on vähintään yksi pitkäaikaissairaus tai vamma. Heistä 600 000 henkilöä arvioi, että sairaus tai vamma vaikuttaa heidän työhönsä tai työmahdollisuuksiinsa. Pitkäaikaissairaista tai vammaisista työssäkäyviä on noin 400 000 ja työelämän ulkopuolella 200 000. Ulkopuolella olevista 65 000 haluaisi työskennellä ja arvioi myös olevansa kykeneviä tekemään töitä.¹

Vuonna 2013 työ- ja elinkeinotoimistojen asiakkaista oli luokiteltu 90 000 henkilöiksi, joiden työllistymistä vaikeuttaa vamma tai sairaus. Heistä 69 000 oli työttömiä työnhakijoita ja pitkäaikaistyöttömiä 26 000. Osatyökykyisistä työttömistä työnhakijoista 31 000 työllistyi vuoden aikana ainakin lyhyeksi aikaa. Erilaisin tuin ja toimenpitein työllistyi 12 000 henkilöä. Vajaa 40 000 osatyökykyistä työtöntä työnhakijaa jäi ilman työkokemuksia vuoden aikana. Vajaa viidesosa kaikista osatyökykyisistä oli alle 35-vuotiaita.²

Kuva. Osatyökykyiset työnhakijat 2000–2013.

Kuva. Työkyvyttömyyseläkeläisten potentiaali 2013.

1 Tilastokeskus: Työllisyys ja työkyky -tiedustelu, 2011

2 Työ- ja elinkeinoministeriö: Työnvälitystilasto, 2013

3 Pekka Myrskylä (2011): Nuoret opiskelun ja työmarkkinoiden ulkopuolella. Työ- ja elinkeinoministeriö, Työ ja yrittäjyys 12/2011.

4 ETK & Kela: Tilasto Suomen eläkkeensaajista 2012. Kela: Kelan kuntoutustilasto 2012. Gould & Kaliva (2010): Työkyvyttömyyseläke ja ansiotyö, ETK.

Kuusi taantuman vuotta näkyvät vielä pitkään Suomessa, vaikka talous kääntyisikin nousuun. Työttömyyden – varsinkin pitkäaikaistyöttömyyden – ja syrjäytymisen kasvu jatkuvat. Työvoimaosuuden ja työllisyysasteen nostaminen ovat välttämättömiä julkisen talouden kestävyuden kannalta.

Pitkäaikaistyöttömien (reilut 80 000) lisäksi toistuvasti toimenpiteillä olevat, toistuvasti toimenpiteiltä työttömiksi jäävät ja toistuvasti työttömät kasvattavat rakennetyöttömien määrän jo reiluun 170 000 henkilöön.² Alle 30-vuotiaista nuorista pelkän peruskoulutuksen varassa työttöminä on vajaat 20 000 sekä kokonaan koulutuksen ja työmarkkinoiden ulkopuolella reilut 30 000.³

Työkyvyttömyyseläkettä saa noin 250 000 henkilöä Suomessa. Heistä vajaa viidesosa on alle 45-vuotiaita. Työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyvät vuosittain reilut 20 000 suomalaista. Työkyvyttömyyseläkettä saavien joukossa on noin 60 000 työkykyistä ja -haluisia. Kelan kustantamaa kuntoutusta saa reilut 90 000 henkilöä vuosittain. Niin työkyvyttömyyseläkeläisten kuin kuntoutujienkin joukossa kaksi pääryhmää ovat mielen terveyden ja käyttäytymisen häiriöistä tai tuki- ja liikuntaelinsairauksista kärsivät.⁴

Osatyökykyisten henkilöiden työsuhteinen työllistäminen erityistyönantajille on pysynyt hyvin vaatimattomana. Erityisen leimallista on se, että tuloksellisin toiminta on tapahtunut avoimelle työmarkkinoille tapahtuvien siirtymien alueella. Vaikka tämäkin toiminta on erittäin tärkeää, on pysyvien työpaikkojen tarjoaminen niille, joille avoimet työmarkkinat eivät ole realistinen vaihtoehto jäänyt vähälle huomiolle. Kasvua ollaan hakemassa nyt muun muassa yhteiskunnallisen yrittämisen konseptista, jossa työllistäminen on kuitenkin vain yksi vaihtoehtoisista yhteiskunnallisista näkökulmista, sekä social franchising -ketjujen hyödyntämisestä osatyökykyisten pitkäaikaisen työllistämisen lisäämiseksi.

Vatesin hallituksen kannanotto

Tarvitaan aktiivisia toimia syrjäytymisen ehkäisemiseksi

Työkäiset osatyökykyiset, vammaiset ja pitkäaikaissairaat sekä pitkäaikaistyöttömät henkilöt ovat merkittävä reservi, mutta heidän on vaikea löytää paikkaansa työmarkkinoilta rakennemuutoksessa.

Vatesin hallitus linjasi marraskuun kokouksessaan työurien keskivaiheen kehittämisen vuoden 2015 vaalien jälkeisen hallituksen ohjelman ja toimien keskeiseksi painopisteeksi ja tavoitteeksi. Tavoite purettiin seuraaviin osatekijöihin, jotka tulee saada uuden Suomen hallituksen työohjelmaan.

1. Työllistymisen tukipalvelut tulee nivellyttää osaksi sote-uudistusta. Sote-uudistuksessa pitää ottaa huomioon kuntiin kohdistuva paine työllisyyden hoidossa ja syrjäytymisen ehkäisemisessä.

2. Sosiaaliturvajärjestelmän tulee mahdollistaa sosiaaliturvan ja palkkatulon yh-

teensovittaminen joustavasti, toimeentulon turvaavasti ja kannustavasti. Aina on oltava taloudellisesti kannattavaa aktiivisesti pyrkiä työmarkkinoille, tarvittaessa koulutuksen ja valmennuksen avulla.

3. TE-toimistojen edellytyksiä palvelu vammaisia ja pitkäaikaissairaita työnhakijoita parannetaan. Työvoimapalvelut ovat keskeisessä asemassa vammaisten ja pitkäaikaissairaiden siirtymäprosesseissa erilaisista kuntoutus- ja valmennusvaiheista työllistymiseen avoimille työmarkkinoille.

4. Väilytömarkkinoiden toimintaa tulee kehittää tavoitteellisesti tukemaan henkilöitä, jotka tarvitsevat työkykyä, toimintakykyä ja työmarkkinakelpoisuutta kehittävää toimintaa tai tukea elämänhallintaansa pysyäkseen kehittymään työssä ja siirtymään avoimille työmarkkinoille. Väilytömark-

kinat tulee nähdä kaksitahoisesti, osana käytännönläheistä työvoiman kehittämistä koulutusten rinnalla ja toisaalta toimijana elinkeinoelämässä.

5. Julkisissa hankinnoissa tulee voimakkaasti lisätä sosiaalisten kriteerien ja erityisryhmien työllistämiseen velvoittavien sopimusehtojen käyttöä. Hankintojen avulla voidaan merkittävästi sekä lisätä osatyökykyisten työllistymistä että toisaalta vähentää työllistämiskustannuksia.

6. Työelämän rakenteita tulee kehittää niin, että työpaikoilla voidaan ottaa huomioon työntekijän elämäntilanteen ja työkyvyn muutokset ja tukea työurien jatkumista niin esimiesten kuin myös työkavereiden ja työterveyshuollon toimesta.

Toimitusjohtajan katsaus

Vuosi 2014 oli Vates-säätiön 21. täysi toimintavuosi.

Toimintavuosi oli säätiölle hyvin aktiivista vaikuttamisen ja kehittämisen aikaa.

Vates-säätiön pitkäjänteinen työ on vuosi vuodelta vahvistanut säätiön asemaa valtakunnallisena asiantuntijana. Vatesin erityisosaaminen perustuu vahvaan verkostoitumiseen ja sen mahdollistamaan laajaan asiantuntemukseen, jota pystytään tarvittaessa nopeasti kokoamaan vaikuttamistyön tarpeisiin. Vatesin strategisen verkoston muodostavat sen 36 taustayhteisöä.

Päättävällä kaudella hallitusohjelmassa on ollut paljon työllisyyteen liittyviä tavoitteita sekä työ- ja elinkeinoministeriön että sosiaali- ja terveysministeriön vastuualueilla. Ministeriöt ovat asettaneet yhteisiä työryhmiä ministeriöiden kesken sekä yhteistyössä työmarkkinajärjestöjen kanssa. Meillä on lukuisia poliittisia uudistuksia, jotka heijastuvat yhteiskunnassamme laajalle ja pitkään.

Työelämä 2020 -hanke antaa Vatesin toimintaan valtakunnallisen viitekehyksen edistää valtavirtaratkaisuja osatyökykyisten työllistämisen kehittämiseen. Vates onkin tarttunut tähän tilaisuuteen vakavissaan ja osallistunut verkostoineen ohjelman tarjoamiin kehittämisfoorumeihin. Lisävoimaa on saatu myönteisesti kehittyneestä yhteistyöstä Yritysvastuuverkosto FIBS ry:n kanssa. Välityömarkkinatoimijoiden yhteistyön tiivistyminen lisää näkyvyyttä heikossa työmarkkina-asetmassa olevien henkilöiden työllistymismahdollisuuksien kehittämiseksi.

Työllisyyden heikentyessä paine toimeentuloa turvaaviin välityömarkkinoiden työpaikkoihin kasvaa. Muutaman vuoden tauon jälkeen keskusteluihin on noussut sosiaalisten yritysten kehittäminen yhteiskunnallisen yrityksen viitekehityksessä. Myös kiinnostus vammaisyrityksien kehittämiseen on kasvanut.

Työllisyyden heikentyessä paine toimeentuloa turvaaviin välityömarkkinoiden työpaikkoihin kasvaa.

Työhönvalmennus on ilahduttavasti pystynyt myös nykyoloissa löytämään vammaisille sopivia työpaikkoja. Työpaikkoja on valitettavasti myös menetetty. Työpaikkavarannon luova tuho ja uusiutuminen näkyvät tälläkin toimialalla. Niihin tulee varautua tarvittaessa tukitoimenpiteiden uusintakerroksella.

Vates on pitkään pitänyt tärkeänä työllistämisen tukitoimien vaikuttavuuden taloudellista analysointia. Vuosina 2013–2014 tuotettiin merkittävää aineistoa työllisty-

misen eri tukitoimien yhteiskunnallisesta vaikuttavuudesta ja työkyvyttömyyseläkkeellä olevien kannustinloukuista. Laskelmat saivat kiinnostuneen vastaanoton sidosryhmissä ja poliittisilta päättäjiltä. Valitettavasti työ jouduttiin taloudellisista syistä lopettamaan. Toivottavasti taloudellinen analysointi saa uudelleen sijaa toimialan kehittämisessä esimerkiksi herättämällä tutkimuslaitosten kiinnostuksen.

Vuodelle 2015 suunniteltu toiminta pohjaa pitkäaikaisiin kehittämislinjauksiin. Työelämän yleiseen kehittämiseen osallistutaan aktiivisesti. Merkittävä lisäresurssi on RAY:n rahoituksella aloitettava Tiedolla vaikuttaminen -hanke, jolla edistetään hyvien käytäntöjen leviämistä ja tietosisältöjen saatavuutta.

Edelleen tärkeää on jatkaa joustoturvan edistämistä, jotta työelämään siirtymisen tuloloukut saadaan eliminoitua. Yhtenä tulevana haasteena on edistää työllistämisen eri tukitoimien välimaastoon jäävien ongelmien ratkaisemista ja ihmisten väliinpuotamisen ehkäisemistä. Toimintaympäristö on strategisten muutosten edessä ja oikeiden johtopäätösten tekeminen edellyttää aktiivista luotausta ja verkostoitumista. Tässä tarvitaan välityömarkkinatoimijoiden tiivistä yhteistyötä.

Vatesin rahoituksellinen riippuvuus RAY:n avustuksista on kasvanut johtuen ESR-ohjelmakauden vaihdoksesta. Tulevien vuosien tärkeä haaste onkin saada kehittämissä hankkeisiin rahoitusta alkavista ESR-ohjelmista tai muista kehittämisvaroista.

Marjatta Varanka
toimitusjohtaja

Tiivistelmä Vatesin toiminnasta

Toiminta toteutui pääsääntöisesti toimintasuunnitelman ja talousarvion mukaisesti. Aktiivinen vaikuttamistyö vakiintuneissa yhteyksissä jatkui edellisten vuosien pohjalta. Merkittäviä vaikuttamiskanavia olivat ministeriöiden työryhmät sekä Työelämä 2020 -hankkeen johtoryhmä ja sen yhteydessä toimivat verkostot ja foorumit. Vatesin henkilöstö toimi yhteensä viidessä valtakunnallisessa kehittämisryhmässä ja 14 projektin ohjausryhmässä.

Säätiön laajan kehittämistoiminnan pitkäjänteisinä teemoina olivat työhönvalmentajan toiminnan, työnantajayhteistyön ja tiedotuksen sekä välityömarkkinoiden toimintamallien kehittäminen. Kehittämissä hankkeissa kärkinä olivat työpankki-toiminta, opinnollistamisen käyttöönotto, taloudelliset analyysit tukitoimien vaikuttavuudesta, ruotsinkielisten toimijoiden verkostoituminen ja tiedotus sekä Työelämä 2020 -kehittämistiedon levittäminen alueellisella tiedotuksella ja verkottamisella. Asiantuntijatyönä tehtiin selvitys Lahden seudun kuntien työllistämispalveluista.

Koulutus jatkui aiemman käytännön pohjalta jo vakiintuneessa laajuudessa ja vakiintunein muotoin. Vates järjesti neljä koulutustilaisuutta, joihin osallistui yhteensä 274 henkilöä. Kertomusvuoden aikana järjestettiin lisäksi projektien yhteydessä 33 tiedotus- ja/tai verkostoitumistilaisuutta. Osallistujia oli kaikkiaan 1275.

Kyvyt käyttöön -lehti ilmestyi kaksi kertaa, painosmäärä oli 7 000 kpl. Projektit tuottivat lisäksi kolme Kyvyt käyttöön eXtra -lehteä, joiden painosmäärät olivat 2 000–5 000 kpl. Sähköinen uutiskirje tuotettiin seitsemän kertaa. Uutiskirjeen tilaa-

jamäärä on 2 500. Uudistetut verkkosivut avattiin joulukuussa.

Vakiintuneen tiedotuksen lisäksi saatiin projektien tiedotuksen kautta hyviä tuloksia ja uutta medianäkyvyyttä. Työmarkkinaviestintäprojektissa kehitettiin ja tuotettiin työnantajille kohdennettua viestintää eri keinoin.

Säätiö avasi uuden kunniakirjasarjan, Tulisielu-kunniakirjan, joka myönnetään vuosittain henkilöille, jotka ovat merkittävästi omalla toiminnallaan vaikuttaneet vammaisten työllistämisen edistämiseen tuottamalla innovatiivisia toimintamalleja tai käytäntöjä. Vuoden 2014 Tulisielu-kunniakirja myönnettiin kuudelle valtakunnalliselle vaikuttajalle.

Kyvyt käyttöön -verkostossa oli vuoden päättyessä 860 jäsentä, jotka edustivat 740 yhteisöä. Jäsenmäärä kasvoi 20 jäsenellä. Verkostoa hyödynnettiin aktiivisesti kehittämisryhmien kokoamisessa, tiedotuksessa ja monien kyselyjen ja kartoitusten areenana.

Säätiön henkilöstö teki yhteensä 13 henkilötyövuotta. Vuoden aikana oli työsuhteessa 16 eri henkilöä, joista viisi määräaikaisessa työsuhteessa. ✘

2014 2014

Vaikuttamistyö ja verkostot

Vammaisia ja pitkäaikaissairaita (osatyökykyisiä) ei aseteta perusteettomasti eriarvoiseen asemaan työelämään pyrkimisessä. Sosiaaliturvaa tai eri etuuksia ja palkkaa on mahdollista yhteensovittaa niin, että vammaiset voivat siirtyä ja osallistua joustavasti työelämään. Vammaiset ja työkyvyttömyysetuutta saavat ihmiset nähdään osaavana ja tuottavana työvoimana ja heillä on tasavertaiset oikeudet ja käytännön mahdollisuudet työllistyä.

VAIKUTTAMISTA TYÖRYHMISSÄ JA LAUSUNNOIN

Vatesilla on merkittävä asiantuntijarooli erilaisissa valtakunnallisissa työryhmissä ja sidosryhmien kehittämishankkeiden ohjausryhmissä. Kehittämissä Vates tekee pitkäkestoista vaikuttamistyötä ja tuo kantajiaan monipuolisesti esille. Ryhmien kautta tehtävä vaikuttamistyö mahdollistaa laajemmat kannanotot kuin yksistään lausuntojen kautta.

Aktiivinen vaikuttamistyö jatkui edellisten vuosien pohjalta jo vakiintuneissa yhteyksissä. Vatesin henkilöstö toimi yhteensä viidessä valtakunnallisessa kehittämissäryhmässä ja 14 projektin ohjausryhmässä. Niissä tehtiin poikkeuksellisen iso työmäärä aiempiin vuosiin verrattuna. Tämä vähensi luonnollisesti toimintamallien kehittämistyöhön käytettävissä ollutta aikaa.

Merkittäviä vaikuttamiskanavia olivat ministeriöiden työryhmät sekä Työelämä 2020 -hankkeen johtoryhmä ja sen yhteydessä toimivat verkostot ja foorumit.

Case-neuvontaa

Vates-säätiön asiantuntija vastasi toimintavuoden aikana noin 200 neuvontapyyntöön osatyökykyisten, vammaisten ja pitkäaikaissairaiden työllistämiseen liittyvissä lakiasioissa. Sosiaalisten yritysten kriteereitä, perustamista, rekisteröimistä ja tukia koskevia kyselyitä tuli noin yksi viikossa.

VUONNA 2014 VATESIN EDUSTAJA OSALLISTUI SEURAAVIIN VALTAKUNNALLISIIN TYÖRYHMIIN:

» Työministerin asettaman työelämän kehittämissästrategian ja sen käynnistämisen kansallisen Työelämä 2020 -yhteishankkeen johtoryhmä (TEM) ja sen alaryhmät: Työhyvinvointifoorumi (sosiaali- ja terveysministeriö, STM) ja viestintäryhmä

» Osatyökykyiset työssä -ohjelma (STM) ja Osatyökykyiset työssä -verkkoportaalin valmisteluryhmä (STM/Työterveyslaitos TTL)

» Sosiaalihuollon työelämäosallisuutta tukevan lainsäädännön ja palvelujärjestelmän uudistamistarpeita selvittävä työryhmä TEOS (STM), 30.6.2014 asti

- TEOS-ryhmässä pystyttiin hyödyntämään aiempaa kehittämistyötä kuntouttavan työtoiminnan osalta. Sitä kautta saatiin nostettua esiin sosiaalisen kuntoutuksen asema.
- TEOS-ryhmän loppuraporttiin sisältyi Vatesin edellisenä vuonna STM:n toimeksiannosta tekemä Kuntakartoitus 2013: Työllistymistä tukeva toiminta, työtoiminta ja työhönvalmennus sosiaalihuollossa (STM:n raportti 2013:23)

» Työpankkitoiminnan kehittäminen vammaisten ja pitkäaikaissairaiden välityömarkkinoilta avoimille työmarkkinoille siirtymisen edistämiseen (STM)

» Kuntouttavan työtoiminnan käsikirjan toimitusneuvosto (Terveys- ja hyvinvoinnin laitos THL)

» Vammaisfoorumien työllisyysryhmän kanssa jatkettiin vakiintunutta yhteistyötä ja osallistuttiin ryhmän järjestämiin vaikuttajatapaamisiin.

Osatyökykyiset työssä

Kuva: Petri Puraoja

Työelämä 2020 -hankkeen aluevastaavien päivä pidettiin maaliskuussa 2014 Helsingissä. Ohjelmaan kuului mm. työpaja hyviksi koetuista opeista ja käytännöistä.

Toimintavuonna Vates antoi lausuntoja seuraavista laeista:

Työkyvyttömyyseläkkeellä olevien työhön paluun edistämiseksi annetun lain 6 ja 12 §:n muuttamisesta (HE 131/2013 vp) (3.3.2014)

Hallituksen esityksestä 19/2014 vp yhdenvertaisuuslaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (29.4.2014)

Sosiaalihuoltolaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi, lausuntopyyntö 30.4.2014/STM (17.6.2014)

Julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta, työsopimuslain 13 luvun 6 §:n väliaikaisesta muuttamisesta ja työtömyysturvalain 7 luvun 3 §:n 3 momentin kumoamisesta (12.11.2014)

Lisäksi Vatesin edustaja tapasi kaikkien eduskuntaryhmien edustajat. Tapaamisten aiheina olivat mm. vammaisten nuorten yhteiskuntatakuun toteutuminen ja työkyvyttömyyseläkkeellä olevien kannustinloukun poistaminen.

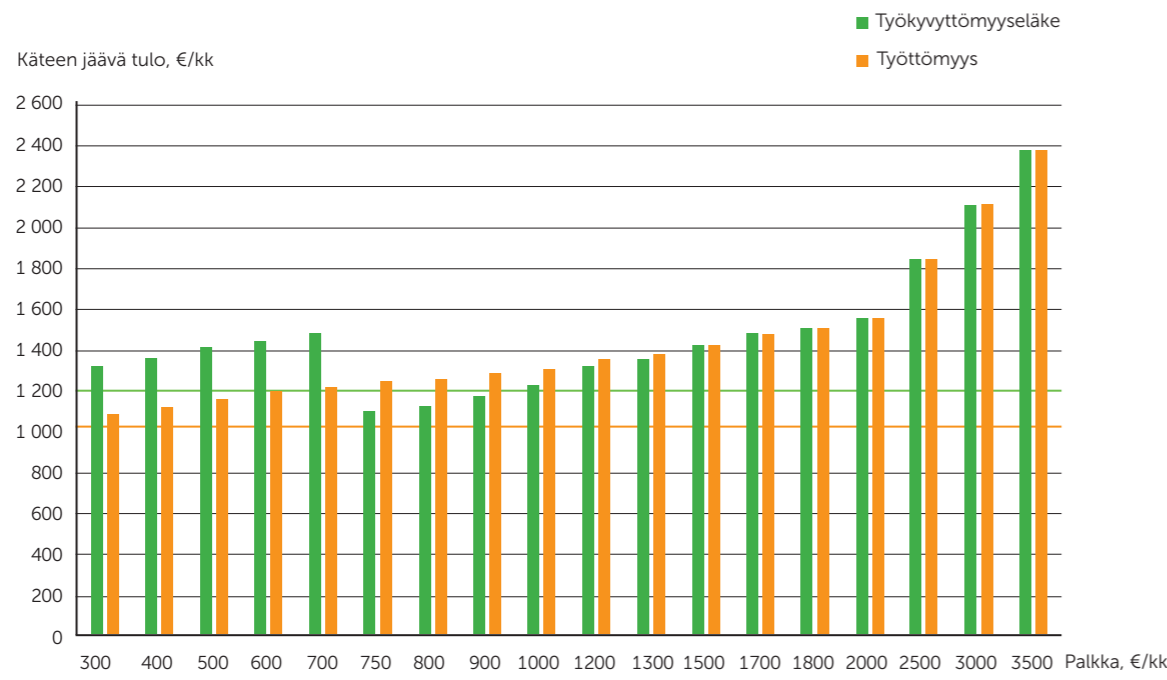
Asiantuntijuutta projektien kehittämiseen

Säätiön henkilöstön edustaja osallistui kertomusvuonna 14 työryhmään tai kehittämishankkeen ohjausryhmään:

- » Ammattiosaamista välityömarkkinoilta 2011–2015, Bovallius-ammattiopisto
- » KOPPI – kohti kuntouttavampia työelämäpalveluita, 2011–2014, THL
- » Optimax, 2011–2014, Optimaedu, Optima Samkommun
- » Poveri-projekti, 2012–2015, Kuurojen Palvelusäätiö
- » RATKO-projekti, 2012–2015, Vammaisten lasten ja nuorten tukisäätiö
- » Duunimentori, 2014–2016, Lihastautiliitto ry
- » Siirtymät sujuviksi, 2012–2014, Turun kaupunki
- » Silta työhön, 2012–2014, Aspa-säätiö
- » Työtä tekijöille -hanke, huhtikuu 2012–2015, Epilepsialiitto ry
- » Teot tutuiksi, 2012–2014, Ammattiopisto Luovi
- » Kehitysvammaiset ihmiset töihin, 2013–2016, (KIT), Kehitysvammaliitto ry
- » Reilu rekrytointi -hanke, helmikuu 2012–maaliskuu 2014, Lihastautiliitto ry
- » EUSE Toolkit for Diversity (EUSET) -levittämishanke, syksy 2012–syksy 2014, Kiipulasäätiö
- » Osatyökykyiset työssä -hanke, 2013–2014, Satakunnan ammattikorkeakoulu

Projektien ohjausryhmien kautta paikallisen ja valtakunnallisen työskentelyn synergia, tiedon ja hyvien käytäntöjen levittäminen, on ulottunut laajemmalle ja syvemmälle. Vates on myös verkottanut eri hankkeita yhteistyöhön keskenään.

Selvitys kannustinloukuista ja tukityöllistämisen kuluista

Työkyvyttömyyseläkeläisen työttömyysloukku. Lähde: Vates/Harri Hietala.

Työllistämisinvestointi eXtra -lehti julkaistiin joulukuussa 2014. Lehteä voi tilata edelleen Vatesista tai lukea säätiön verkkosivuilta.

Toimintavuonna Vates jatkoi edellisnä vuonna aloitettua taloudellista tutkimusta työkyvyttömyyseläkejärjestelmän kannustinloukuista, jotka voivat nostaa kynnystä siirtymä työhön tai lisätä oman työnantajan taloudellisia mahdollisuuksia ja kannustimia palkata vammaisen tai osatyökykyinen henkilö. Julkisten palveluiden kustannuksia ja hyötyjä laskettiin case-henkilöiden elinkaaren yli. Näin saatiin esiin mahdolliset hyödyt esimerkiksi kuntouttavasta työtoiminnasta pitkällä aikavälillä. Näitä taustalaskelmia hyödynnettiin konkreettisesti muun muassa Lahden kaupungille tehdyssä selvitystyössä (s. 19).

Tutkimustuloksista tiedotettiin verkkosivuilla, tiedotteilla ja uutiskirjeillä. Vammaisten ja osatyökykyisten potentiaali ja työllistämisen esteet ovatkin olleet esillä aiempaa enemmän muun muassa Vatesin aineistojen pohjalta mediassa, kuten televisiossa, valtakunnallisissa lehdissä ja sosiaalisen median kanavilla. Aineistoja hyödynnettiin myös vaikuttajataapaamisissa ja esitelmissä.

Tällaista taloudellista tutkimus- ja analyysityötä oli verkostossa toivottu pitkään.

Tiedotusta täydensi vuoden lopussa ilmestynyt Työllistämisinvestointi eXtra -lehti (kansi ohessa), johon koottiin vuoden aikana kerättyä tutkimustietoa ja kustannus-hyötyanalyysejä osatyökykyisten henkilöiden työllistymisestä.

Tällaista taloudellista tutkimus- ja analyysityötä oli verkostossa toivottu pitkään. Taloudellisen selvitystyön jatkamista pidettiin erittäin tärkeänä, mutta työ jouduttiin lopettamaan marraskuun lopussa jatkoraahoituksen puutteesta. Mahdollisuudet saada rahoitusta tutkimustyöhön ovat vähäisemmät kuin hyvien käytäntöjen kehittämiseen kohdennetut kehittämisvarat.

Taloudellista tietoa päätösten tueksi Työsarkaa riittää

Vatesissa on tehty uusia selvityksiä ja vaihtoehtolaskelmia siitä, millaisia taloudellisia vaikutuksia vammaisten, pitkäaikaissairaiden ja osatyökykyisten henkilöiden työllistymisellä ja sen tukemisella on.

Tarkoituksena on ollut tarjota taloudellista tietoa päätösten tueksi. Miksi valtion, kunnan ja yhteiskunnan yleisesti sekä työnantajan kannattaa panostaa myös taloudellisesti niin osatyökykyisen työllistymiseen kuin työssä pysymiseen, kertoo ekonomisti **Harri Hietala** ja jatkaa:

- Toisaalta tiedon on tarkoitus kannustaa vammaisia ja osatyökykyisiä henkilöitä aktiivisuuteen. Lisäksi näille ryhmille palveluita ja tukea tuottavat voivat käyttää tietoa toimintansa perustelemiseen.
- Laskelmissa on käsitelty työkyvyttömyyseläkettä saavien kannustimia tarjota työpanostaan ja toisaalta työnantajan kustannuksia vammaisen tai osatyökykyisen henkilön palkkaamisesta. Kuntouttavan työtoiminnan ja klubitalojen asiakkaista on tehty case-laskelmia, joilla on selvitetty pa-

nostusten vastineeksi saatavia hyötyjä julkiselle sektorille ja yksilöille itselleen, sanoo Harri Hietala.

Lisäksi on koottu tehtyä tutkimusta ja sitä vähää tilastotietoa, jota on saatavissa koskien vammaisten, pitkäaikaissairaiden ja osatyökykyisten työllistymistä.

Hietala sanoo, että tällaiselle tiedolle on ollut selvästi kysyntää. Selvitykset ovat kiinnostaneet niin poliittisia päättäjiä kuin työntekijöitä ja -antajia sekä näitä edustavia järjestöjä.

Tuotetun aineiston katsottiin palvelevan myös muun muassa eduskuntavaalivaikutamisessa ja keväällä 2015 valittavan Suomen hallituksen työlistan suunnittelussa ja toteutuksessa. Osatyökykyisten työllistymisen tilanne on saatu uuden tiedon ansiosta hyvin esille myös mediassa.

Harri Hietala on toiminut Vatesissa ekonomistina ja tutkijana.

KAAVIO: Esimerkilaskelma julkisen sektorin aktivointipanostuksesta ja nettotulosta toteutuneiden, aktiivisempien ja passiivisempien aktivointitoimien elinkaarissa. Lähde: Vates/Harri Hietala.

KYVYT KÄYTTÖÖN

KYVYT KÄYTTÖÖN – TIEDONVAIHTOA JA HYVIÄ KÄYTÄNTÖJÄ

Kyvyt käyttöön -verkostossa oli vuoden päättyessä 860 jäsentä, jotka edustivat 740:ää yhteisöä. Jäsenmäärä kasvoi edellisestä vuodesta 20 jäsenellä. Verkostoa hyödynnettiin aktiivisesti kehittämissyöryhmien kokoamisessa, tiedotuksessa ja monien kyselyjen ja kartoitusten areenana. Vuoden aikana toimivat seuraavat jatkuvat kehittämissyöryhmät:

- » työhönvalmentajien ryhmä
- » työllistämisyksiköiden johdon ryhmä
- » lisäksi ad hoc -ryhmiä yhteisten projekti-hankkeiden valmistelemiseksi.

JULKISTEN HANKINTOJEN TYÖLLISTÄMISMAHDOLLISUUDET HYÖDYNNETTÄVÄ

Työllistämisyksiköiden johdolle tehdyssä kyselyssä kartoitettiin julkisten hankintojen tarjoamaa potentiaalia vammaisten, pitkäaikaissairaiden ja osatyökykyisten työllistämisen edistämiseksi. Aiheesta keskusteltiin sittemmin myös johdon päivillä ja muussa yhteistyössä välityömarkkinatoimijoiden kanssa.

Erityisesti kahdella osa-alueella kaivataan Vatesin aktiivisia toimia. Ensimmäinen kuntien hankinta- ja työllisyysstrategioihin pitäisi vaikuttaa eri tasoilla niin, että ne käyttäisivät mahdollisuuttaan suunnata hankintoja työllistämisyksiköille. Toiseksi julkisten hankintojen sosiaalisten kriteerien ja työllistämisehtojen käyttöä pitäisi edistää. Tähän on esitetty yhtenä keinona yhteistyötä kuntien kanssa, jotta saadaan kartoitettua onnistunut työllistämiskriteereiden käyttö. Toinen hyvä pidetty keino on koota yhteen onnistumiset, hyvät käytännöt ja välityömarkkinatoimijoille soveltuvat ohjeistukset.

Vuoden aikana verkostosta tehtiin useita kyselyjä tai pyydettiin palautteita muun muassa seuraavista aiheista:

- Vatesin toiminnan ulkoinen arviointi vuoden alussa Webropol-kyselynä
- työhönvalmennuksen kehittämissyöryhmälle kysely koulutustarpeista
- työllistämisyksiköiden johtajille laaja kysely välityömarkkinoiden kehittämistarpeista
- STM:n TEOS-työryhmään liittyen (s. 8) erilaisia täsmäkyselyitä asiakasryhmien volyymeista ja ennusteista.

Ulkosen arvioinnin kyselyssä verkostosta tuli Vatesille toiveita muun muassa erilaisten seminaarien ja koulutusten järjestämisestä eri puolilla Suomea, etenkin pääkaupunkiseudun ulkopuolella.

Julkisten hankintojen sosiaalisten kriteerien ja työllistämisehtojen käyttöä pitäisi edistää.

Vates-säätiö haluaa tuoda esiin ajattelutapaa, että osatyökykyisten työllistämisen edistämiseen panostetut varat eivät ole avustuksia.

Sen sijaan ne ovat investointeja työvoiman osaamisen ja työn ja työolojen kehittämiseen sekä sosiaaliturvamenojen parempaan hallintaan.

Piirros: Harri Heikkänen

Työelämäkehityksessä mukana

Osatyökykyiset henkilöt nähdään osaavana ja tuottavana työvoimana. Osatyökykyisillä henkilöillä on yhdenvertaiset oikeudet ja mahdollisuudet palkkatyöhön myös käytännössä. Heille tarjotaan kestäviä työsuhteita tasaveroisesti muiden työntekijöiden kanssa. Työnantajien sosiaaliseen vastuuseen sisältyy vammaisten ja osatyökykyisten työllistäminen, ja työyhteisöt hyödyntävät moninaisuutta voimavarana. Työelämä on esteetöntä.

TYÖELÄMÄ 2020 -HANKKEESSA OSATYÖKYKYISYYS ESILLE

Vates on edustettuna työ- ja elinkeinoministeriön koordinoiman, hallitusohjelmaan kuuluvan Työelämä 2020 -hankkeen johtoryhmässä ja on yksi hankkeen ydintoimijoista. Vatesin edustajat vaikuttivat aktiivisesti hankkeen toiminnassa, osallistuivat kaikkiin johtoryhmän kokouksiin sekä useisiin hankkeen alatyöryhmien ja viestintäryhmän tapaamisiin. Hankkeessa Vates on nostanut esille vammaisten ja osatyökykyisten työllistämisen tukikeinoja ja merkitystä sekä levittänyt tietoa näistä asioista koko hankeverkostossa.

Tuloksia

- » Työelämä 2020 -hankkeelle Vatesin antaman yhteistyölupauksen toteuttamiseksi käynnistettiin keväällä 2014 Välityömarkkinat osana työelämää -projekti (s. 23). Projekti vaikutti 21 alueellisessa tiedotus- ja verkostoitumistilaisuudessa, joihin osallistui yhteensä 900 henkilöä. Osallistujat olivat mm. välityömarkkinatoimijoita, TE-toimistoja, ELY-keskuksia, kuntia, oppilaitoksia, yhdistyksiä ja kuntoutusyksiköitä.
- » Vatesin esityksestä osatyökykyisten työehtosopimusasiat tuotiin johtoryhmän asialistalle. Työolojen mukautukset nostettiin myös esille, mutta asian käsittely siirtyi seuraavalle vuodelle.
- » Vatesin kutsusta käynnistyi lokakuussa 2014 Välityömarkkinatoimijoiden yhteistyöryhmän toiminta, jonka kautta saadaan välityömarkkinakentän kehittäminen paremmin kytkettyä työelämän kehittämiseen.
- » Työelämä 2020 -hankkeeseen kytkeytyvässä Työhyvinvointifoorumin jaostossa Vates toi esiin vammaisten ja osatyökykyisten

Kuva: Julius Kontinen

Yritysvastuuverkosto FIBS ry järjesti toukokuussa Ratkaisun paikka -messut Helsingin Wanhassa Satamassa. Vatesin vs. kehittämiskoordinaattori Riitta Karhapää ja vaikuttamistyön assistentti Teppo Rautjärvi esittelivät ständillä Kyvyt käyttöön -verkoston toimintaa.

henkilöiden työllistämisen tuomia win-win -vaikutuksia. Sisältöinä olivat mm. esteettömyyden merkitys työelämän työsuojelun ja työturvallisuuden edistäjänä sekä monimuotoisuus rekrytoinnissa ja työyhteisöissä.

» Vates on tuottanut www.tyoelama2020.fi -sivuille mm. blogin osatyökykyisten työllistämisen vaihtoehtolaskelmista. Sivustolla on lisäksi uutisoitu esimerkkikuvasuuren henkilön tarvitsemasta tuesta työllistämiseensä.

» Vatesin edustajat ovat tuoneet Työelämä 2020 -hanketta esiin lukuisissa tapahtumissa, mm. esityksen SOSTE ry:n Työelämä 2020 -kick off -tapahtumassa maaliskuussa ja M/S SOSTE -risteilyseminaarissa lokakuussa.

MUKANA FIBS RY:N MONIMUOTOISUUSVERKOSTOSSA

Yritysvastuuverkosto FIBS ry:ssä Vates on toiminut erityisesti monimuotoisuusverkostossa, jossa säätiö on ollut jäsenenä vuodesta 2013. Yhteistyö FIBS ry:n kanssa on laajentunut Työmarkkinaviestintäprojektin aikana.

Toimintavuoden aikana Vates osallistui Työmarkkinaviestintäprojektin kautta omalla osastolla Ratkaisun paikka -tapahtumaan toukokuussa. Lisäksi toimintavuonna valmisteltiin Kohtuulliset mukautukset käsittelyyn -työkalut ja Ratkaisut työnantajalle -yhteistilaisuutta, jonka toteuttaminen siirtyi vuoden 2015 keväälle. Vates on osallistunut toimintavuonna aktiivisesti myös FIBS:n muihin tilaisuuksiin, kuten syksyllä FIBS:n monimuotoisuusverkoston kick off -työpajaan.

TYÖMARKKINAVIESTINNÄN PROJEKTI EDISTI TYÖELÄMÄN MONIMUOTOISUUTTA

Työmarkkinaviestintäprojekti (2012–2014) on nostanut esiin vammaisten ja pitkäaikaissairaiden henkilöiden työllistymisen hyviä esimerkkejä sekä jakanut tietoa työn mukauttamisesta ja monimuotoisen työyhteisön rakentamisesta. Samalla se on aktivoitunut korkeakoulutettuja vammaisia nuoria työnhakuun.

Projektin viimeisenä toimintavuonna korostui projektissa tehtyjen avausten juurruttaminen Vatesin vakiintuneeseen toimintaan.

Projektin käynnistämät Vaikuta ja verkostoidu -tilaisuudet viestijöille järjestettiin tammikuussa ja elokuussa.

Uusi mentorointiohjelma

Yhteistyössä vammaisjärjestöjen kanssa kehitettiin Kohti monimuotoista työyhteisöä -mentorointiohjelma monimuotoisen rekrytoinnin edistämiseen ja siitä pilotoitiin seuraavat osiot:

- Työnvaativuuden arviointi (IMBA – Melba) ja työyhteisölähtöisyys – ratkaisuja työn, tekijän ja työyhteisön yhteensovittamiseen, 7.5.2014
- Työn analyysi ja työpaikkaohjaaja – työkaluja työsuunnitteluun ja perehdyttämiseen, 22.5.2014
- Monimuotoisen työyhteisön johtaminen – kehittämisen keinot ja kohteet, 11.6.2014
- Mitä työnantaja saa kysyä työhaastattelussa vammasta tai sairaudesta, 19.8.2014
- Työn mukautusratkaisut ja ammatillinen kuntoutus – keinoja työuran pidentämiseen, 26.8.2014

Tilaisuudet saivat erittäin hyvää palautetta, mutta niiden jatkaminen olisi edellyttänyt huomattavasti enemmän markkinointia työnantajille.

Toimintavuonna projektissa uudistettiin www.tyohonvalmentaja.fi -sivusto sekä julkaistiin 36-sivuinen Kyvyt käyttöön eXtra -lehti teemalla Mukautuva työpaikka.

SOSIAALISTEN YRITYSTEN NEUVONTA JA TIEDOTUS

Sosiaalisia yrityksiä on 90 ja niissä on työllistettynä arviolta noin 300 osatyökykyistä henkilöä. Sosiaalisten yritysten ja niissä työskentelevien henkilöiden määrä on viime vuosina koko ajan laskenut.

Työ- ja elinkeinoministeriö aloitti vuoden 2013 lopussa sosiaalisia yrityksiä koskevan lainuudistuksen valmistelun järjestämällä aiheesta työpajan. Lakiuudistus ei kuitenkaan edennyt vuoden 2014 aikana.

Vatesin toiminnan tuloksia:

» Säätiön verkkosivujen uudistuksen yhteydessä ajantasaistettiin tietosisältö sosiaalisista yrityksistä. Tälle oli tarvetta, sillä se on tällä hetkellä ainoa valtakunnallinen sähköinen aineisto sosiaalisista yrityksistä työ- ja elinkeinoministeriön tuottaman tiedotuksen lisäksi. Jatkossa sivustoa pyritään edelleen kehittämään verkostosta saadun kannustavan palautteen perusteella.

» Vatesille tulee viikoittain neuvontapyyntöjä sosiaalisten yritysten perustamiseen liittyen. Pyyntöihin vastataan aina ja kysyjät ohjataan soveltuvaan jatkoneuvonnan palveluun.

» Vates osallistui eurooppalaisen sosiaalisten yritysten verkoston Social Firms Europe CEFECin toimintaan kokoamalla vuosittaisen maaraportin ja osallistamalla vuosiseminaariin.

Kuva: Kimmo Brandt

Erityisoppilaitos Luovissa opiskeleva Janne Kalliomäki (oik.) sai kesätöitä Linnanmäeltä. Henkilöstöpäällikkö Heikki Pitkänen ja palvelupäällikkö Kati Hakala kannattavat ei-syrjivää rekrytointia. He haluavat antaa tilaisuuden myös erityistä tukea tarvitseville työnhakijoille.

Palvelujärjestelmien kehittäminen

Vammaiset päätyvät koulutuksensa mukaisiin töihin ja siirtyvät opintojen jälkeen työelämään, mahdollisesti työelämässä toteutettavan tarvittavan lisävalmennuksen turvin. Kaikissa työllistymiseen tähtäävissä palveluissa tulee tarvittaessa olla mahdollisuus saada ammatillista ja yksilöllistä työhönvalmentajan palvelua.

TYÖHÖNVALMENNUS KEHITTYI VERKOSTOISSA

Työhönvalmennuksen kehittäminen on säätiön pitkäaikaisin kehittämistehtävä. Kehittämistyö tehdään moniulotteisesti verkostoituneena. Edellisenä vuonna käynnistettiin Kyvyt käyttöön -verkostossa kentan pitkään toivoma työhönvalmennuksen

kehittämisryhmä. Ryhmä on toiminut toimintavuonna aktiivisesti ja löytänyt ajankohtaiseen kehittämistilanteeseen vastavan toimintamallin. Kehittämisryhmän perustaminen osoittautui hyödylliseksi.

Kim Lautamo toimii työvalmentajana Cafe Pro:ssa, jossa voi suorittaa räätälöidysti työkokeilu- tai työvalmennusjaksoja.

Työhönvalmennuksen kehittäminen on säätiön pitkäaikaisin kehittämistehtävä. Kehittämistyö tehdään moniulotteisesti verkostoituneena.

Tuloksia

- » Kehittämisryhmän osallistujamäärä kasvoi noin 130 henkilöön.
- » Ryhmälle on luotu verkostoitumisen ja kokemusten vaihdon tueksi suljettu keskustelupalsta.
- » Ryhmä kokoontui toimintasuunnitelman mukaisesti toukokuussa, osallistujia oli noin 40, sekä syksyllä Kyvyt käyttöön -seminaarissa, osallistujia oli reilut 50 henkilöä.
- » Kesäkuussa koottiin kehittämisryhmän toiminnan tueksi ns. ydinryhmä. Ydinryhmään kuuluu yksitoista henkilöä ympäri Suomen ja se kokoontuu kuudesti vuodessa.
- » Joulukuussa järjestettiin keskustelutilaisuus, jonka aiheena oli työhönvalmennuksen koulutuksen kehittäminen ja erikoisammattitutkinnon laatu. Runsaan osallistujamäärän, 47 henkilöä, keränneelle tilaisuudelle toivottiin jatkoa, ja seuraava tilaisuus toteutuikin alkuvuodesta 2015.
- » Ryhmän jäsenet ovat saaneet Vatesista työhönvalmennukseen ja työllistymiseen liittyviä tietolinkkejä viikoittain. He ovat kertoneet hyötynensä linkeistä, jotka liittyvät esimerkiksi esteettömyyteen ja opiskelijoiden ja asiakkaiden työelämäodotuksiin. Käytännönläheinen tieto on lisääntynyt.
- » Lisäksi työhönvalmennuksen kehittämiseen on vaikutettu eri projektien ohjausryhmissä, projektien järjestämissä tilaisuuksissa sekä osallistumalla työvalmentajien kanssa useaan työnantajatapaamiseen.
- » www.tyohonvalmentaja.fi-sivuja päivitetiin.

Nuoret korkeakoulutetut työelämään

Yhä useampi vammainen tai pitkäaikaissairas nuori valmistuu korkeakoulusta. Monilla heistä ei ole kuitenkaan rohkeutta tai uskoa itseensä lähteä hakemaan koulutustaan vastaavaa työtä. Toisaalta korkeakoulujen uraohjaajat eivät aina myöskään tunne vammaisen nuoren erityistarpeita.

Työmarkkinaviestinnän osaprojektissa, Nuoret korkeakoulutetut työelämään, luotiin edellisenä syksynä Esteettömästi työelämään -tilaisuuskonsepti. Tarkoituksena on välittää tietoa ja kokemuksia vammaisten ja pitkäaikaissairaiden korkeakoulutettujen työllistymisestä ja kannustaa heitä työnhaussa.

Tilaisuudet toteutettiin vuonna 2014 korkeakoulupaikkakunnilla yhteistyössä korkeakoulujen opiskelijoiden uraohjauksen henkilöstön kanssa. Tilaisuuksissa välitettiin asiantuntijatietoa korkeakoulutettujen työnhaun erityispiirteistä sekä TE-hallinnon ja vammaisjärjestöjen palveluista. Tilaisuuksia järjestettiin kolme.

» Esteettömästi työelämään yhteistyössä Turun yliopiston kanssa, 21.1.2014

» Esteettä työelämään - Hyvät käytänteet ja haasteet korkeakoulusta työelämään siirtymisessä yhteistyössä Jyväskylän yliopiston ja Jyväskylän ammattikorkeakoulun kanssa, 4.2.2014

» Esteettömästi työelämään - Onko siirtymä korkeakouluopinnoista työelämään esteetön, yhteistyökumppaneina Invalidiliitto ry, Näkövammaisten Keskusliitto ry, Lihastautiliitto ry, Aalto yliopisto, Vammaisten lasten ja nuorten tukisäätiö Vamlas ja Nuorisoyhteistyö Seitti, 19.5.2014

Projektissa tuotettiin Työelämän valttikortit, jotka on suunnattu vammaisjärjestöjen, oppilaitosten ja työnhakijoiden käyttöön. Kortteja voidaan hyödyntää esimerkiksi työnhakuryhmissä, joissa kartoitetaan omia vahvuuksia ja osaamista. Korteista otettiin painoserä myös pistekirjoituksella.

Tämän osahankkeen kautta Vates nosti näkyviin nuorten korkeakoulutettujen vammaisten henkilöiden työllistymisen edistämisen keinoja. Esteettömästi työelämään -konseptin tiedottamisella motivoitiin erityisesti vammaisjärjestöjä ja korkeakouluja asian jatkokehittämiseen. Syksyn 2014 aikana aiheen jatkotyöstämiseen tarttui mm. Vammaisten lasten ja nuorten tukisäätiö Vamlas.

Opinnollistaminen kehitty hankkeiden kautta

Opinnollistamisen tavoite on kehittää kaiken opitun tunnistamista ja dokumentointia erilaisissa työelämälähtöisissä oppimisympäristöissä. Näin voidaan kuvata henkilön ammatillinen osaaminen samoin perustein kuin ammatillisissa tutkinnoissa. Kertyneestä oppilaitoksen tunnistamasta osaamisesta voidaan kirjoittaa osaamistodistus.

Opinnollistamisen kehittäminen tapahtuu tässä vaiheessa vielä vahvasti hankkeiden kautta. Tällöin korostuu paikallisen yhteistyön rakentaminen kunkin oppilaitoksen kanssa. Rahoitusrakenne on vielä keskeneräinen, ja siksi yhteiset sopimukset oppilaitosten tai koulutus-kuntayhtymien kanssa ovat tärkeitä.

Vuosina 2013–2014 Vates on osallistunut Ammattiopisto Bovalliuksen hallinnoimaan Ammattiosaamista välityömarkkinoilta -hankkeeseen, joka STM:n rahoittamana kehitti opinnollistamisen hyödyntämistä osana opiskelun ja työn yhteensovittamista.

» Vatesin edustaja on ollut ohjausryhmän jäsenenä ja toimintamallista on tiedotettu säätiön tiedotuskanavissa ja tapahtumissa.

» Toimintavuonna Vatesin edustaja osallistui muun muassa Vantaan kaupungin vammaispalvelujen kolmen eri toimintayksikön opinnollistamisprosessiin.

Opinnollistaminen herättää kasvavaa mielenkiintoa, esimerkiksi sosiaali- ja terveysministeriö ja opetus- ja kulttuuriministeriö ovat olleet siitä kiinnostuneita. Opinnollistaminen kytkeytyy myös toisen asteen koulutuksen uudistukseen, jossa opintojen työelämälähtöisyyttä pyritään edelleen kasvattamaan.

eli työtä varjostamassa

Job Shadow Day on vuosittainen yhteiseurooppalainen uusi toimintamalli, joka edistää työelämän ulkopuolella olevien ihmisten tutustumista työpaikkoihin.

Job Shadow Day eli Työnvarjostuksen päivä on työnantajalle helppo tapa auttaa esimerkiksi nuorta löytämään itselle sopiva ja mieleinen työ. Työnantaja tarjoaa henkilölle mahdollisuuden seurata kokonaista työpäivää tätä kiinnostavalla työalalla. Päivän aikana niin kutsuttu työnvarjostaja saa mahdollisuuden tutustua unelma-ammattiinsa ja arvioida, kannattaako tätä työtä tavoitella. Työnantaja saa puolestaan näkyvyyttä sosiaalisesti arvokkaalle yhteistyölle tapahtuman tiedotuksessa.

Vatesin Aktivera Resurser -projekti tutustui malliin EUSEn konferenssissa vuonna 2013 ja pilotoi Job Shadow Day -päivän vuonna 2014 yhteistyössä Resurscentret Föregångarnan kanssa Vaasassa. Päivään osallistui reilut kymmenen työnantajaa.

Pilotointi herätti paljon kiinnostusta, ja toimintavuoden lopussa voitiin todeta, että projektin koordinoima Job Shadow Day Finland toteutuu vuonna 2015 ainakin viidellä paikkakunnalla. Projekti onnistui siis tuomaan Suomeen uuden toimintamallin.

Job Shadow Day Finland -päivälle luotiin toimintavuoden aikana tunnus, tuotettiin esite ja verkkosivut www.jobshadowday.fi.

Projektisuunnittelija Walter Fortelius organisoit Suomen ensimmäisen Job Shadow Day -tapahtuman keväällä 2014. Pilottia päätettiin jatkaa, sillä kokeilu herätti kiinnostusta.

Kuva: Kati Savela

Kehittämispäälliköt Kaija Ray ja Jukka Lindberg kävivät läpi Lahden seudun työllistymis- palveluiden selvitystyön tuloksia, ennen kuin esittelivät ne tilaajalle Lahdessa syksyllä 2014.

Selvitys Lahden seudun työllistymispalveluista

Lahden kaupunki tilasi Vatesilta selvitystyön vaikeimmin työllistyvien henkilöiden palveluista. Kaupungilla oli tarve saada suuntaviivoja työhönkuntoutuksen ja työllisyshoidon palvelujen kehittämistyölle. Lähtötilanteena oli, että toimintoja on kehitetty paljon, mutta kokonaisuus on yhä pirstaleinen ja osa toimintoista on päällekkäisiä. Haluttiin selvittää muun muassa, mitä palveluja kannattaa tuottaa omana ja mitä ostopalveluna.

Tavoitteena oli kartoittaa ja analysoida työllisyyspalvelujen nykytilaa ja tuottaa suosituksia palvelujen kehittämiseksi. Vates pyrki tuomaan aineiston analyysiin mukaan laajempaa, valtakunnallisesti sovellettavaa näkemystä luomalla vaihtoehtoisia skenaarioita. Selvityksen rahoituksen varmistamiseksi työ kytkettiin Kuntakokeiluun ja Työn Kipinä -hankkeeseen. Mukaan lähtivät Hartolan, Heinolan, Hollolan ja Sysmän kunnat Kuntakokeilun osuutta vastaavalla panoksellaan.

Rahoitusrakenteen takia selvityksen painopiste siirtyi selkeästi kuntouttavaan työtoimintaan ja sitä tuottaviin toimintayksiköihin. Vammaisten työllisyyspalvelujen selvitys jäi jatkoa varten harkittavaksi. Tämä myös muutti selvityksen luonetta hieman yleisemmälle tasolle.

Vates antoi selvityksestä kirjallisen raportin ja järjesti loppuseminaarin kaikille selvitykseen osallistuneille. Selvityksen tuotti säätiössä kolmen kehittämishenkilön muodostama moniammatillinen tiimi. Tukena toimi tilaajan asettama paikallinen ohjausryhmä.

Vatesin tekemä selvitys tuotti sen tilaajalle konkreettisia ehdotuksia työllistymispalveluiden kehittämisen tärkeimmistä painopisteistä ja keinoista jatkaa jo aloitettua kehitystyötä oikeaan suuntaan. Selvityksen mukaan oleellista on palvelun kehittäminen niin, että siinä kohtaavat entistä paremmin asiakasryhmien yksilölliset kyvyt, avoimien työmarkkinoiden tarpeet ja ohjaajien resurssien optimaalinen käyttö.

Työpankkikokeilussa raportointia ja seuranta

Sosiaali- ja terveysministeriön vuonna 2009 käynnistämässä työpankkikokeilussa on haettu uusia toimintatapoja sosiaalisen yrityksen mallin pohjalta. Erityisesti on haettu kustannustehokkaita keinoja, jotta saataisiin siirtymää avoimille työmarkkinoille. Työpankkikokeilussa vuosi 2014 oli viimeinen kokonainen toimintavuosi. Työpankkikokeilun päätavoitteena oli kehittää kokeiluissa mukana olevien työpankkiyritysten toimintaa.

Kokeilussa oli vuoden 2014 lopussa 14 toimijaa, jotka työllistivät noin 1 050 kohderyhmiin kuuluvaa henkilöä. Heistä reilut 20 prosenttia on osatyökykyisiä. Työpankkien kautta avoimille työmarkkinoille näyttää työllistyneen 10–20 osatyökykyistä henkilöä vuonna 2014. Niin sosiaalisten yritysten kuin työpankkienkin kohdalla selvästi merkittävin kohderyhmä ovat pitkäaikaistyöttömät ja viime aikoina keskeiseksi kohderyhmäksi ovat nousseet myös nuorisotakuun piiriin kuuluvat.

Vatesin tavoitteet ja niiden mukainen rooli kokeilussa muodostuvat kahdesta kokonaisuudesta:

» Vates on ollut keskeisessä roolissa työpankkitoiminnan raportoinnin ja seurannan kehittämiseksi. Kokeilun henkilöraportointi siirrettiin vuoden alkupuolella ulkoiselle palveluntuottajalle. Raportointi perustuu aiemmin kehitetylle rakenteelle.

» Lisäksi Vates on panostanut siihen, että vammaisten, pitkäaikaissairaiden ja osatyökykyisten erityistarpeet huomioidaan sekä työpankkien rekrytoinnissa että työllistymis- ja siirtymistoiminnoissa.

Kokeilun alustavat tulokset osoittavat, että työpankit pystyvät työllistämään vammaisia ja osatyökykyisiä, mutta näiden kohderyhmien osuus vuokratyössä ja ennen kaikkea siirtymässä avoimien työmarkkinoiden työpaikkoihin on huomattavasti vähäisempää kuin työpankkiyrityksiin tapahtuva työllistyminen. Vuoden 2014 aikana etsittiin keinoja erityisesti mielen-terveyskuntoutujien ja kehitysvammaisten tuen kehittämiseen. Tämä työ jatkuu vuonna 2015. ✕

Hankesuunnittelua vuodelle 2015

Jotta kehittämistyön jatkuvuus olisi turvattu, Vates alkoi valmistautua ESR-ohjelman tuleviin projektihauihin. Hankkeiden kohteena on välityömarkkinoilla toimivien työllistämisyksiköiden toiminnan laadukkuus ja yhteiskunnallinen kestävyys, siirtymien tukeminen ja vammaisryrittäjyyden edistäminen. Kehittämisen näkökulmaa tarkennettiin rahoitusmahdollisuuksien ja jo päättyneiden hankkeiden johtopäätöksistä. Vuoden aikana Vates osallistui seuraaviin hankekehittämissiin:

PARTY

– PAREMPAA TYÖ- JA TOIMINTAKYKYÄ

Kyseessä on valtakunnallinen hanke, jonka päätavoitteena on jatkokehittää ja vakiinnuttaa työllistymistä edistävän monialaisen yhteispalvelun toimintaa. PARTY on suunnattu etenkin työttömien terveydenhuollon, työkyvyn- ja osaamisen arvioinnin kehittämiseen ja osallistujien opiskelemaan ja/tai työelämään palaamisen tukemiseksi.

Hankkeessa Vatesin tehtävänä on koulutusten kautta ohjausosaamisen ja kuntoutuskoordinaation valtakunnallinen kehittäminen sekä hyvien toimintamallien juurruttaminen. Hankesuunnittelun koordinaattorina ja rahoituksen hakijana on Rauman kaupunki.

YTY – YKSILÖLLISTEN OPINTOPOLKIJEN TUKEMINEN YHTEISTYÖSSÄ

Hankkeessa kehitetään ammatillisten erityisoppilaitosten asiantuntijapalveluita sekä edistetään erityistä tukea tarvitsevien opiskelijoiden yksilöllisten opinto- ja jatkoopiskelun toteutumista yleisissä ammatillisissa oppilaitoksissa. Hanketta rahoittaa opetus- ja kulttuuriministeriö, ja sitä hallinnoidaan Keskuspuiston ammattiopistosta.

Alustavan suunnitelman mukaan Vates tuottaa hankkeelle sisältöjä osatyökykyisten työllistämiseksi eri laajuisina tietopaketteina yksittäisistä luennoista 1–2 opintopisteen kokonaisuuksiin lukuvuoden 2015–2016 aikana. Kohderyhminä ovat opettajat, erityisopettajat, ohjaajat eri vaiheissa sekä myös perusasteen uraohjaus YTY4-hankkeen (Yksilöllisten opintopolkujen tukemisen yhteistyössä) uutena kohderyhminä.

VAMMAISTEN YRITTÄJYYDEN KEHITTÄMINEN

Aspa-säätiö kutsui koolle kahdeksan toimijaa vammaisryrittäjyyttä koskevan ESR-hankkehakemuksen aikaansaamiseksi. Toimijoiden määrä lisäytyi muutamalla vuoden aikana. Vates painotti, että yrittäjyysuhanke vaatii yrittäjäjärjestön mukanaoloa. Hankesuunnittelu jaettiin kahtia. Aspa-säätiö, Mielenterveyden Keskusliitto ry ja Vammaisten lasten ja nuorten tukisäätiö Vamlas valmistelivat Kiipulasäätiön johdolla ESR-hankkehakemuksen, joka koskee osatyökykyisten henkilöiden osuuskuntatoiminnan kehittämistä. Hankkeen keskeisiä tavoitteita on muun muassa vahvistaa osatyökykyisten työllistymismahdollisuuksia.

Vates koordinoi yrittäjyys Hankkeen toista osaa ja hankkeen valmistelua jatkettiin Suomen Yrittäjät ry:n ja kuuden muun järjestön kanssa. Hankesuunnitelman kärjiksi päätettiin nostaa muun muassa vammaisryittäjille suunnatun mentorointiohjelman ja vertaisverkoston kehittäminen. Näiden kahden kärjen osalta hanke on linjassa Suomen Yrittäjät ry:n sosiaali- ja terveysministeriön Osatyökykyiset työssä -ohjelmalle tekemän yhteistyölupauksen kanssa. Jatkovalmistelussa vuoden 2015 puolella Invalidiliitto sitoutui hallinnoimaan hanketta ja hakemaan sille rahoitusta. ✕

Välityömarkkinoiden kehittäminen

Osatyökykyisillä henkilöillä on oikeus ja mahdollisuus kykyjensä mukaiseen laadukkaaseen kuntouttavaan toimintaan ja työllistymiseen välityömarkkinoilla. Osatyökykyiset henkilöt voivat työllistyä osaamistaan ja kykyjään vastaaviin työpaikkoihin työsuhteisiin ja heillä on oikeus ja mahdollisuus tarpeidensa ja valintojensa mukaisiin laadukkaisiin työllistymistä ja toimintakykyä tukeviin palveluihin ja ohjaukseen.

TYÖLLISTÄMISYKSIKÖT VÄLITYÖMARKKINOILLA

Osatyökykyisten ja pitkäaikaistyöttömien työllistymisen edistämiseen erikoistuneita toimintayksiköitä arvioidaan olevan yhteensä noin 430 ja niissä palvelee noin 16 000–20 000 henkilöä vuosittain. Siirtymistä avoimille työmarkkinoille ei ole olemassa valtakunnallista tilastotietoa. Tarkastelemalla yksittäisiä toimijoita voidaan kuitenkin arvioida, että varsinaiset työelämään siirtymiset – ne, joissa palvelun jälkeen aloitetaan työsuhteessa ulkopuolisella työnantajalla – edustavat huomattavasti alle

kymmentä prosenttia toiminnan laajuudesta. Muutamissa työllistämisyksiköissä työllistämisen prosentti on kuitenkin merkittävästi korkeampi, jopa 30–40.

Vaikka toimintayksiköt tarjoavat myös palkkatuetta työpaikkoja osatyökykyisille, niiden toiminnan painopiste on selkeästi työsuhdetta edeltävissä vaiheissa. Vammaisten, pitkäaikaissairaiden ja osatyökykyisten osuus asiakaskunnasta vaihtelee paljon, mutta he ovat kuitenkin vähemmistö.

Kuva: Petri Puroaho

Välityömarkkinat osana työelämää -projekti osallistui marraskuussa Levillä pidettyyn Suunto-projektin päätösseminaariin. Vatesin projektipäällikkö Petri Puroaho kertoi puheenvuorossaan, millä tavoin Vates-säätiö voi tehdä yhteistyötä vammaisten ja osatyökykyisten työllistymisen edistämiseksi. Suunto oli Lapin ELY-keskuksen välityömarkkinoiden kehittämishanke.

»
Visiona on tulevaisuus, jossa yhteiskunta on kaikille ja kaikkia varten. Olkaamme kaikki erityisiä omalla tavallamme, "erityisryhmiä" ei enää tarvita.

Vappu Taipale,
ent. terveysministeri

Välityömarkkinatoimijoiden yhteistyöryhmä

Välityömarkkinatoimijoiden yhteistyöryhmä aktivoitiin Vatesin aloitteesta syksyllä 2014 uudestaan ja aiempaa laajempaan. Taustalla oli havainto, että vallitsevassa yhteiskunnallisessa kehittämisessä välimarkkinatoimijoiden kokemusperäinen tieto tulee saada paremmin näkyviin. Näin voidaan vaikuttaa siihen, että valtakunnallisissa kehittämislinjauksissa pystytään paremmin ennakoimaan syrjäytymistä ehkäiseviä tekijöitä.

Ryhmässä oli vuoden lopulla Vates mukaanluettuna kahdeksan jäsentä: Valtakunnallinen Työpajayhdistys TPY ry, Työttömien Valtakunnallinen Yhteistyöjärjestö TVY ry, Suomen Kierrätyskeskusten Yhdistys SKKY ry, Mielenterveyden Keskusliitto MTKL ry, Sininauhaliitto, Suomen Punaisen Ristin Kontti-toiminta sekä alueellisia työllistämisen monipalvelusäätiöitä edustava Valmennus- ja sosiaalipalveluyhteisöjen yhdistys Oktetti ry. Vates toimii ryhmän koordinoijana.

Yhteistyöryhmän toiminnan suunnittelu saatiin vuoden lopulla hyvään vauhtiin. Yhteistyöryhmä kytkettiin Vatesin Työelämä 2020 -kehittämistyöhön ja Välityömarkkinat osana työelämää -projektiin. Yhteistyöryhmän myötä Vatesin edustama kohderyhmä Työelämä 2020 -hankkeessa kasvaa merkittävästi, mikä osaltaan lisää vaikuttamismahdollisuuksia. Toisaalta niin hankkeen kuin Välityömarkkinat osana työelämää -projektinkin kannalta yhteistyöryhmä vahvistaa tavoitettavia alueellisia verkostoja. Vuodelle 2015 laadittiin yhteinen vaikuttamis- ja kehittämissuunnitelma.

Välityömarkkinatoimijat tiiviissä yhteistyössä

Jo vakiintunut työllistämisyksiköiden johdon kehittämisryhmä toimi vapaamuotoisella vuorovaikutuksen muodoilla ja se koottiin tilanteen mukaan.

» Toimintavuoden aikana kartoitettiin usean työllistämisyksikön kanssa mahdollisia konkreettisempia kehittämisaalueita, joille pyritään löytämään yhteisiä toimintatapoja.

» Työllistämisyksiköiden johdon päivät järjestettiin siten, että toinen päivä varattiin pelkästään kehittämisryhmän ideointiin ja rakentamiseen. Päivän tuloksena verkostoa aiotaan vuonna 2015 formalisoida ja hakea muun muassa kansainvälistä yhteistyötä ja hyviä käytäntöjä.

» Ryhmän toiminta kytkeytyy välityömarkkinatoimijoiden yhteistyöryhmään, jonka kautta kanavoidaan erityisesti kotimaista vaikuttamistyötä. Kansainvälinen verkostoituminen ja hankeyhteistyö sekä yksiköiden kanssa tehtävä kehittämis- ja jatkossakin johdon ryhmän kesken toteutettavia asioita.

Välityömarkkinat osana työelämää -projekti

Vatesin uusi projekti Välityömarkkinat osana työelämää käynnistyi keväällä 2014 toteuttamaan Työelämä 2020 -hankkeelle annettua yhteistyöluopusta ja vastaamaan välityömarkkinakentän toimijoiden pitkäaikaiseen toiveeseen Vatesin näkyvämmästä roolista alueellisissa kehittämisessä ja verkostoyhteistyössä.

Projekti teki yhteistyötä toimintavuoden aikana alueellisesti ympäri Suomea ja järjesti joko yksin tai yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa 14 tilaisuutta, yhden lähes jokaisella 15 ELY-alueella.

Lisäksi Vates osallistui projektin kautta myös muiden järjestämiin tapahtumiin. Toimintavuonna projekti vaikutti yhteensä 21 aluetilaisuudessa, joihin osallistui yhteensä 900 henkilöä.

Suurin osa osallistujista edusti jotain alueellista työllistämistä edistävää organisaatiota. Aktiivisimmat osallistujat olivat välityömarkkinatoimijat, TE-toimisto, ELY-kes-

kus, tuetun työllistämisen yksiköt, kaupunki tai kunta, oppilaitokset, ammattiopistot, yhdistykset, järjestöt ja yleensäkin kolmas sektori sekä toimintakeskukset, kuntoutusyksiköt, koulutus kuntayhtymät. Projekti tavoittikin hyvin tärkeitä alueellisia toimijoita. Työnantajien mukana olemista puolestaan kaivattiin eniten.

Tilaisuuksissa osallistujat kokivat saaneensa lisää tietoa vammaisten ja osatyökykyisten työllistämisen mahdollisuuksista ja uusia ideoita omaan työhön. Tilaisuudet myös vahvistivat työllisyyden edistämiseen liittyvien toimijoiden keskinäistä yhteistyötä ja ymmärrystä kunkin toiminnan luonteesta. Tilaisuudet olivat myös luonteva tapa verkostoitua.

Toimintavuonna Vatesin verkkosivuilla avatuilla projektin alisivuilla on kerrottu kattavasti tapahtumista. Projektissa aloitettiin myös oma sähköinen uutiskirje, jolle kertyi vuoden aikana 250 tilaajaa. ✂

Kuva: Kari Lauti
Projektipäällikkö Petri Puroaho

Kansainvälinen yhteistyö

Säätiöllä on vakiintunut jäsenyys kolmessa eurooppalaisessa vammaisten ja pitkäaikaissairaiden työllistymistä edistävässä organisaatiossa, joiden toimintaan sekä kansainvälisiin taustaselvityksiin ja vaikuttamishankkeisiin osallistutaan siltä osin kuin niillä on yhteys Vatesin vaikuttamis- ja kehittämistavoitteisiin.

Workability Europe

Workability Europe (WE) ja sen globaali organisaatio Workability International (WI) on säätiön kansainvälisistä yhteyksistä laaja-alaisin. Organisaation vuosikonferenssiin ja vuosikokoukseen 22.–23.10.2014 Madridissa osallistuivat säätiöstä toimitusjohtaja ja kehittämispäällikkö. Madridin konferenssin paikallisena isäntänä toimi Fundosa Grupo, jolta saatiin monia vakuuttavia esityksiä muun muassa osatyökykyisten osaamisen kehittämiseen ja markkinointiin. Erityisen innostava oli myös heidän työotteensa tunnuslause ”Never give up!”.

Workability Europe -partnerien joukosta vastaanotettiin vierailuryhmä Islannista tutustumaan säätiön toimintaan.

Workability European vuosikokous päätti lokakuussa Madridin konferenssin yhteydessä lakkauttaa vanhan yhdistyksen Hollannissa ja perustaa uuden yhdistyksen Belgiaan, kuten oli asetettu tavoitteeksi vuonna 2012. Säätiön toimitusjohtaja **Marjatta Varanka** on toiminut Workability European puheenjohtajana vuodesta 2013. Puheenjohtajatehtävä osoittautui ennakoitua työlämmäksi, koska tavoitteena oli yhdistyksen hallinnollinen uudelleenorganisointi ja uuden strategian kehittäminen. Strateginen kehittämisryhmä oli suomalaisten jäsenten vetovastuulla. Ryhmän puheenjohtajana toimi Tuoterenkaan toimitusjohtaja **Pekka Kotiaho** ja sihteerinä Vatesin kehittämispäällikkö **Jukka Lindberg**.

VATES AKTIVOI NUORIA

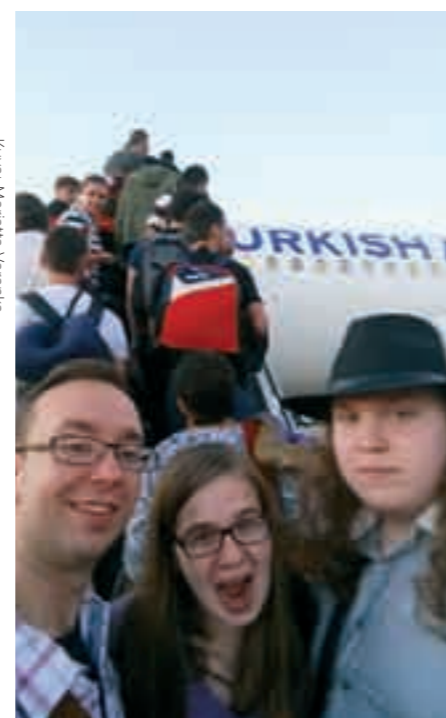
KANSAINVÄLISEEN KONFERENSSIIN

Child & Youth Finance International kutsui Workability European jäsenten kautta edustajia nuorten konferenssiin Makedoniaan 30.9.–4.10.2014. Workability European jäsenjärjestöistä Vates oli ainoa aktiivinen toimija, joka aktivoi osallistumaan konferenssiin. Ammatillisesta erityisoppilaitos Luovista osallistui kaksi nuorta ja Suomen MS-liiton (nyk. Neuroliitto) kautta yksi opiskelija. Nuoret osallistuivat aktiivisesti konferenssin teemoihin ja he saivat konferenssissa kiittävää palautetta työskentelystään. Nuoret katsoivat saaneensa rohkaisevan kansainvälisen kokemuksen. ✕

Alla: Ammattiopisto Luovin opettajat ja opiskelijat saivat vateslaisilta perehdytystä Workability European Makedonian-vierailuun. Kuvassa vasemmalta: Tarja Haili, Walter Forselius, Tiina Jäppinen, Marianne Kaunismäki, Harri Hietala, opiskelijat Daniela Snyder ja Teemu Hautala, opettajat Matti Seise ja Antti Närhi sekä opiskelija Annukka Isotupa, Helsingin yliopisto.

Kuva: Marjatta Varanka

Kuva: Luovi

EUSE, European Union of Supported Employment

Kuva: EUSE Toolkit for Diversity

EUSEn Tuetun työllistymisen työkalupakki julkistettiin Itävallan Wienissä syksyllä 2014. Kuvassa EUSEn varapuheenjohtaja Robert Elston, puheenjohtaja Margaret Haddock, aluejohtaja Edyth Dunlop ja varapuheenjohtaja Bertil Johansson.

Vatesin kehittämispäällikkö osallistui EUSEn eli tuetun työllistymisen eurooppalaisen yhdistyksen valtuuskunnan kokouksiin Barcelonassa ja Wienissä. EUSE toteutti vuonna 2014 EUSE Toolkit-julkaisun, jonka toimitti suomeksi Kiipulasäätiö. EUSE Toolkit on tuetun työllistymisen työkalupakki. EUSE-yhteistyössä kotimaisena taustaryhmänä toimi tuetun työn ja työhönvalmennuksen kehittämisryhmä.

Social Firms Europe CE FEC

Vatesin kehittämispäällikkö osallistui Social Firms Europe CE FECin konferenssiin 28.5.–31.5.2014 Sloveniassa. Seminaarissa Vatesin edustaja piti luennon suomalaisten sosiaalisten yritysten kokemuksista avoimille työmarkkinoille suuntautuvissa siirtymissä. Esitys perustui Posivire Oy:n ja työpankkikokeilussa mukana olevien yritysten kokemuksiin. Erityisesti kokemukset työhönvalmentajan tuella tapahtuvasta työllistymisestä avoimelle työmarkkinalle sekä työpankeille maksettavat siirtymäbonukset herättivät kiinnostusta.

Social Firms Europe
CE FEC

Koulutus

Vates järjestää Kyvyt käyttöön -verkostolleen ja muille sidosryhmilleen koulutuksia, joissa käsitellään sekä koko toimialan kehittämisstrategioita ja kehitysnäkymiä että pureudutaan käytännön työn haasteisiin.

Vates aloitti jo 2013 aiempaa systemaattisemman koulutusten arvioinnin ja kehittämisen vastaamaan toimintaympäristön muuttuneita haasteita. Vates-päiviä ja Kyvyt käyttöön -seminaaria, jotka ovat vuosittaisia päätapahtumia, päätettiin kehittää rakenteellisesti. Kehittämistyötä tullaan jatkamaan vuosina 2015–2016. Toimintavuonna tuli pohdittavaksi myös verkopohjaisten koulutusten rakentaminen, joiden kautta tavoitettaisiin entistä suurempia yleisöjä ja voitaisiin järjestää myös pienempiä koulutustilaisuuksia vähäisemmällä resursseilla.

KOULUTUSTILAISUUDET VUONNA 2014

Vates järjesti jo vakiintuneet vuosittaiset koulutustapahtumat. Avoimia koulutustilaisuuksia järjestettiin neljä ja niihin osallistui kaikkiaan 274 asiakasta. Henkilökoulutuspäiviä toteutui yhteensä 502. Tilaisuuksis-

sa luennoi yhteensä 71 ulkopuolista asiantuntijaa. Koulutusten asiakaspalaute oli hyvin myönteistä.

Vates

» Vuosittaiset Vates-päivät järjestettiin 9.–10.4.2014. Vates-päivät ovat merkittävä valtakunnallinen vaikuttamistilaisuus, joka järjestettiin tällä nimellä jo yhdeksännen kerran. Vastaava kaksipäiväinen seminaari on pidetty vuosittain koko Vatesin toiminnan ajan. Päivien teemana oli dialogi siitä, mitä vammaisten työllistämisen toimintaympäristöissä tapahtuu. Pohdittiin muun muassa, miten Työelämä 2020 -hankkeessa mahdollistetaan työelämän ulkopuolella olevien työllistymisen. Päiville osallistui yhteensä 133 henkilöä.

Kuva: Tiina Jäppinen

Vates-päivien yksi tärkeä anti on mahdollisuus tavata olemassa olevien verkostojen jäseniä ja luoda uusia kontakteja.

Kuva: Tiina Jäppinen

KYVYT KÄYTTÖÖN

» Kyvyt käyttöön -seminaari järjestettiin kuudetta kertaa, tänä vuonna Jyväskylässä 22.–23.10.2014. Yhteistyökumppanina olivat Puustellin työkyklä ja Sovatek-säätiö. Päivien teemana oli Osaamisella ratkaisuihin. Luennot perustuivat verkoston jäsenten toimittamiin esityksiin. Päiville osallistui yhteensä 95 henkilöä. Kyvyt käyttöön -seminaari tarjoaa tietoa, vinkkejä ja kokemuspääomaa siitä, miten heikossa työmarkkina-asemassa oleva asiakas siirtyy kohti työelämää.

» Työllistämisyksiköiden johdon päivillä 13.–14.11.2014 teemoina olivat ajankohdittaiset lakiuudistukset ja kokeilut, työelämän kehittäminen ja välityömarkkinoiden rooli siinä sekä työllistämisyksiköiden liiketoiminnallinen kehittäminen.

PROPROJEKTIT

» Projektien kehittämiseksi toteutettiin ProProjektit-työpaja 28.8.2014. Koulutus aloitettiin kolme vuotta sitten ja sitä kehitetään jatkuvasti osanottajilta kerätyn palautteen mukaan. ProProjektit-työpajassa erilaiset osaamiset yhdistetään, jotta voidaan tarjota projektityöntekijöille uusia työkaluja saavuttaa niitä tuloksia, joita asiakkaat, rahoittajat ja koko yhteiskunta vaativat.

Vates-päivien Dialogin paikka! paneelikeskustelua alustivat muun muassa aikuisten sosiaalipalvelujen aluepäällikkö Tapio Nieminen Espoon kaupungista, projektipäällikkö Raija Tiainen sosiaali- ja terveysministeriöstä ja kehittämisspäällikkö Jukka Lindberg Vates-säätiöstä.

Alla: Ensimmäisen Tulisielu-palkinnon sai kuusi vaikuttajaa, jotka ovat työskennelleet vammaisten ja pitkäaikaissairaiden työllistämisen hyväksi. Kuvassa Vates-päivillä palkitut vammaistyön päällikkö Tuula Poikonen, Helsingin kaupunki, toiminnanjohtaja Timo Haapoja, Etelä-Pohjanmaan sosiaalipsykiatrisen yhdistys ry ja vanhempi tutkija Nina Nevala, Työterveyslaitos.

Kuva: Tiina Jäppinen

» Aktivera Resurser -projekti oli järjestämässä seminaaria Minoriteter och dubbelminoriteter 4.6.2014 Hanasaassa. Yhteistyökumppaneina olivat SAMS – Samarbetsförbundet kring funktionshinder, Finlands Svenska Handikappförbundet, Hanasaari – suomalais-ruotsalainen kulttuurikeskus, THL, Pohjola-Norden ja Ekvalita. Tilaisuudessa oli noin sata osallistujaa. Lisäksi projekti järjesti tilaisuudet Jobsökningens vardag, 6.6., sekä Studier med stöd 14.11. Yhteensä näihin tilaisuuksiin osallistui 50 henkilöä. Näiden lisäksi projekti työsti mallia Suomen Job Shadow Day -päivään.

Lisäksi Vatesin henkilöstö luennoi tai muutoin avusti lukuisissa kumppaneiden koulutustilaisuudessa. ✕

PALAUTETTA:
ProProjektit-työpaja
Oliko työpajasta Sinulle hyötyä, ja jos niin millaista?
– Käsitellyt asiakokonaisuudet olivat hyödyllisiä oman työskentelyn kannalta ja kouluttajien kokemukset ja eri näkökulmat tukivat oppimista.

Viestintä ja tiedotus

VERKOSTOITUVIA VIESTINTÄ

Toimintavuonna haettiin Raha-automaattiyhdistykseltä avustusta Tiedolla vaikuttaminen -hankkeeseen, joka liittyy Työelämä 2020 -hankkeen mukaiseen sisältöjen tuottamiseen. RAY hyväksyi rahoituksen ohjelliseen suunnitelmaansa vuoden 2017 loppuun. Hankkeen tavoitteita ovat mm.

- » Työnantajille ja työllistymispalvelujen tuottajille on saatavilla laadukasta tietoa osatyökykyisten työllistymisen hyvistä käytännöistä ja esimerkkejä, jotka kattavat eri vammaisryhmät ja erilaiset työtilanteet.
- » Tiedonvaihto työllistymistä edistäviissä hankkeissa parane.
- » Päätäjät ja vaikuttajat saavat tietoa osatyökykyisten henkilöiden työllistymisen taloudellisista vaikutuksista.
- » Vammaisjärjestöt kertovat osatyökykyisten työllistymisestä.
- » Kansalaiset saavat mediasta tietoa osatyökykyisten onnistuneesta työllistymisestä.

Vatesin viestinnän edustaja osallistui STM:n Osatyökykyiset työssä -ohjelman verkkopalvelun teemaryhmän/esiselvityksen ohjausryhmän työskentelyyn. Tavoitteena on luoda valtakunnallinen tietoportaalii osatyökykyisten työllistymisen ja työssä pysymisen keinoista, palveluista ja hyvistä esimerkeistä. Tarkempi määrittelytyö toteutettiin keväällä 2015.

Vatesin viestintä teki aloitteen ja oli mukana toteuttamassa Aluekeskus OI-termannin toimitalon Avoimet sisä-ovet -tapahtumaa yhdessä talon muiden viestijöiden kanssa. Tapahtuma oli hyvin onnistunut verkostoituminen ja tuotti uusia yhteyksiä toimitalon järjestöjen asiantuntijoiden kesken.

RUOTSINKIELINEN TIEDOTUS JA VERKOSTOITUMINEN KEHITTYIVÄT

Ruotsinkielinen viestintä jatkui toimintavuonna vahvana ruotsinkielisen Aktivera resurser -projektin toimesta. Viestinnällä edistetään ruotsinkielisten toimijoiden verkostoitumista ja tiedon lisäämistä. Projektin ohjausryhmän puheenjohtajana toimii ruotsinkielisen osaamiskeskuksen johtaja ja jäsenet edustavat eri järjestöjä.

Ruotsinkielisen sähköisen uutiskirjeen jakelussa hyödynnettiin projektin taustaverkostojen yhteyksiä. Kirjeen jakelu kasvoi vuoden aikana 156 henkilöön.

Tiedotuksessa hyödynnettiin olemassa olevaa aineistoa kääntämällä ja välittämällä sitä ruotsinkielisille toimijoille. Toukuussa 2014 julkaistiin 40-sivuinen Aktivera Resurser eXtra -lehti.

Joulukuussa saatiin päätös työ- ja elinkeinoministeriöltä käännösyhteistyöstä, jossa Aktivera Resurser -projekti tekee ministeriön julkaisun ”Onko työmarkkinoilla tilaa kaikille? Katsaus erityisryhmiin kohdiste-

tun poliitiikan tuloksiin ja haasteisiin, TEM 22/2014.” käännöksen ruotsin kielelle ja ministeriö julkaisee käännöksen omassa julkaisusarjassaan. Käännös julkaistiin vuoden 2015 alkupuolella (ks. sivu 29).

PERUSVIESTINNÄN TULOKSIA

Toimintavuonna otettiin käyttöön Vatesin uusi graafinen ilme, avattiin uudet verkkosivut ja aloitettiin sosiaalisen median aktiivinen käyttö Kyvyt käyttöön Facebook- ja Twitter-kanavilla. Toimintavuoden aikana vakiinnutettiin Kyvyt käyttöön -lehden eXtra-julkaisut.

Projektin aktiivinen viestintä ja tapahtumajärjestelyt edellyttivät normaalia enemmän yhteensovittamista perusviestintään, jotta ne saatiin tuottamaan lisäarvoa toistensa suhteen. Mukanaoloa toimialan ja viestijöiden verkostoissa jatkettiin.

Vatesin sisäisessä viestinnässä kehitettiin yhteisiä toimintatapoja ja luotiin viestintään liittyviä ohjeistuksia.

KYVYT KÄYTTÖÖN -LEHTIEN MÄÄRÄ KASVOI

Kyvyt käyttöön -lehti (osoitteellinen jakelu) ilmestyi kaksi kertaa vuodessa 7 000 kappaaleen painoksina. Ykkösnumerossa keskusteltiin muun muassa työhönvalmentajan käytöstä työterveyshuollossa, nuorten työllistymisestä, työpankeista ja positiivisesta erityiskohtelusta. Toisessa numerossa olivat esillä muun muassa vammaiset taiteentekijät, vammaisten korkeakouluopiskelijoiden työllistyminen ja välityömarkkinat.

Toimintavuonna kehitettiin Kyvyt käyttöön -lehden konseptia ja Vatesissa tuotettiin kolme Kyvyt käyttöön eXtra -teemanumeroa. Työmarkkinaviestintäprojekti toteutti Mukautuva työpaikka eXtra -lehden, Aktivera resurser -projekti Aktivera resurser -eXtran ja osatyökykyisten työllistymisen taloudellisista vaikutuksista tuotettiin kolmas, Työllistymisinvestointi eXtra -julkaisu. eXtra-julkaisuja jaetaan eri tapahtumissa ja postitetaan pyydettäessä.

Kaikki painetut lehdet ovat luettavissa myös Vatesin verkkosivuilla.

VERKKOVIESTINTÄ UUDISTUI

Edellisenä vuonna aloitettu verkkosivujen ja graafisen ilmeen uudistus saatiin valmiiksi. Uusi visuaalinen ilme ja logo saatiin käyttöön vuoden alusta. Uusi logo ilmentää voimavaraistumista yksilönä ja ryhmässä.

Uudet verkkosivut avattiin joulukuussa. Sivut tuotettiin esteettöminä ja responsiivisena ratkaisuna, eli ne ovat helposti eri laitteilla luettavissa. Sisällön kehittäminen

jatkaa seuraavana vuonna alkavan Tiedolla vaikuttaminen -hankkeen kanssa. Vates-säätiön verkkosivuilla oli vuoden aikana kävijöitä yhteensä noin 13 500.

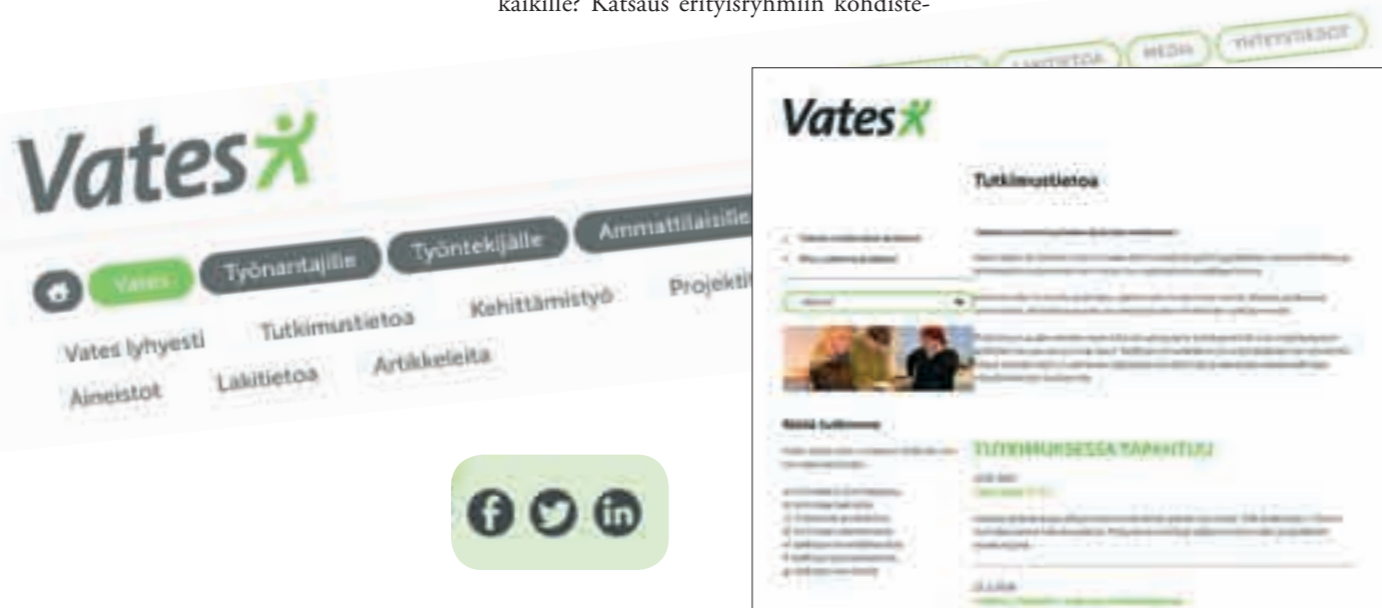
Sähköinen uutiskirje toimitettiin 7 kertaa. Lähetysosoitteiden määrä oli vuoden lopussa noin 2 500. Uutiskirjeen keskimääräinen lukijamäärä oli 1 350. Tämän lisäksi tuotettiin pelkästään verkoston jäsenille kohdennettu sähköinen tiedote kaksi kertaa. Twitter-tilillä @kyvytkayttoon oli vuoden lopussa noin 200 seuraajaa, Facebook-sivuilla noin 300.

TULISIELU-KUNNIKIRJA NOSTI ESIIN MERKITTÄVÄT VAIKUTTAJAT

Säätiö aloitti uuden tunnustuskonseptin, Tulisielu-kunnikirjat, joita myönnettiin viidelle valtakunnalliselle vaikuttajalle merkittävästä työskentelystä vammaisten ja pitkäikäissairaiden työllistymisen hyväksi.

Kunnikirjan saivat työministeri **Lauri Ihalainen**, läänin sosiaalineuvos **Esko Hänninen**, OTT **Jaana Paanetoja**, työoikeuden apulaisprofessori, Lapin yliopisto, LitT **Nina Nevala**, vanhempi tutkija, Työterveyslaitos ja professori Jyväskylän yliopiston terveystieteiden laitos, vammaistyön päällikkö **Tuula Poikonen**, Helsingin kaupunki ja toiminnanjohtaja **Timo Haapoja**, Etelä-Pohjanmaan sosiaalipsykiatrien yhdistys ry.

Tulisielu-kunnikirja jatkaa Vates-säätiön aiemmin aloittamaa Vuoden esimerkillinen työllistäjä -palkintoperinnettä. Tulisielu-kunnikirja on henkilökohtainen. ✘

Viestintä lukuina

KYVYT KÄYTTÖÖN -LEHTI

- kaksi numeroa vuodessa
- painos 7 000 kpl/lehti
- laajuus 32–48 sivua

KYVYT KÄYTTÖÖN EXTRA -LEHTI

- kolme numeroa vuodessa, yksi ruotsin- ja kaksi suomenkielistä
- painos 2 000–5 000 kpl/lehti
- laajuus 24–40 sivua

VERKKOSIVUT WWW.VATES.FI

- kävijöitä yhteensä noin 13 500
- uudet verkkosivut avattiin joulukuussa 2014

UUTISKIRJEET JA TIEDOTTEET

- Vatesin yleinen sekä Aktivera resurser- projektin, Väilyömarkkinat osana työelämää -projektin ja Kyvyt käyttöön -verkoston uutiskirjeet
- yhteensä 21 lähetystä
- jakelu yhteensä noin 2 500 henkilöä
- lisäksi tiedote verkoston jäsenille 2 kertaa

MEDIATIEDOTUS JA -NÄKYVYYS

- mediatiedotteita 8 kpl
- artikkeleita: mm. Helsingin Sanomat, Kauppalehti, toimialan mediat, Työelämä 2020 -blogi

ESITTEET JA MUUT JULKAISUT

- Osaavia työntekijöitä / Väilyömarkkinat osana työelämää
- Monimuotoinen työyhteisö / Työmarkkinaviestintäprojekti
- Job Shadow Day / Aktivera resurser
- Valttikortit / Työmarkkinaviestintäprojekti (myös pistekirjoituksella)

SOSIAALINEN MEDIA

Facebook-sivu Kyvyt käyttöön noin 300 tykkääjää
 Twitter-profiili Kyvyt käyttöön noin 200 seuraajaa
 Kaksi suljettua Yammer-ryhmää: Työhönvalmennuksen kehittäminen ja Vaikuta ja verkostoidu, yhteensä 140 jäsentä

Koulutukset lukuina

Vates-päivät	133 osallistujaa
Kyvyt käyttöön -seminaari	95 osallistujaa
ProProjektit-työpaja	11 osallistujaa
Työllistämisyksiköiden johdon päivät	35 osallistujaa
Avoimet koulutustapahtumat	yht. 274 osallistujaa
Projektien koulutukset	yht. 1 275 osallistujaa
Koulutuksissa luennoi	yht. 71 ulkopuolista asiantuntijaa

Vates
 säätiö

Hallinto ja talous

HALLINTO

Valtuuskunta kokoontui yhden kerran. Sen kokous järjestettiin Vates-päivin yhteydessä. Valtuuskunnan jäsenillä oli mahdollisuus osallistua Vates-päiviin. Hallitus kokoontui 3 kertaa, joista yksi oli seminaarokokous henkilöstön kanssa.

Toimintavuonna uudistettiin Vates-säätiön säännöt. Uudistus koski lähinnä tilintarkastussääntöksiä. Sääntöuudistuksen yhteydessä katsottiin, että uuden säätiölain tultua voimaan uudistetaan mm. sääntöjen terminologiaa ajantasaistaen määritelmä- ja akuntonen tarkoittamaan erityistä tukea tarvitsevaa. Sääntöihin kirjattiin uutena yhteisönä Förbundet De Utvecklingsstördas Vål rf, FDUV, perustajayhteisöjen kanssa tasaveroiseen asemaan. FDUV nimesi edustajansa säätiön valtuuskuntaan.

TALOUS

Säätiön varsinaisen toiminnan kulut olivat 1 049 532,88 euroa. Toiminnan kokonaistuotot olivat 1 061 620,53 euroa. Raha-automaattiyhdistyksen avustusrahoitus oli yhteensä 990 014,38 euroa, muu projektirahoitus 2 917,92 euroa ja muut tuotot, sisältäen myös korkotuotot, 68 688,23 euroa. Tilikauden ylijäämä oli 12 023,22 euroa.

Henkilöstöpalkat ja asiantuntijapalkat olivat yhteensä 586 538 euroa. Luottamus- ja henkilöstön palkkioita maksettiin yhteensä 863 euroa. ✕

VATES JÄSENEENÄ

- » SOSTE Sosiaali ja terveys ry (www.soste.fi)
- » Yritysvastuuverkosto FIBS (www.fibsry.fi)
- » Henkilöstöjohdon ryhmä (henkilöjäsenyys) (www.henryorg.fi)
- » Sosiaalialan Työnantajat ry
- » EUSE – European Union of Supported Employment (www.euse.org)
- » Social firms Europe CEFEC (www.socialfirmseurope.org)
- » Workability Europe WE (toiminta päättynyt)

Luottamuselimet ja henkilöstö

HALLITUS 10.4.2014 – 2016

Puheenjohtaja:
Toimitusjohtaja **Marja Pihkala**, *Invalidiliitto ry*
Varapuheenjohtaja:
Toiminnanjohtaja **Marita Ruohonen**, *Suomen Mielenterveysseura ry*

Toiminnanjohtaja Risto Burman, *Kehitysvammaisten Tukiliitto ry*
Lainopillinen asiamies Harri Hellstén, *Suomen Yrittäjät*
Tilaaajohtaja Jukka Lindberg, *Hämeenlinnan kaupunki*
Asiantuntija Mikko Räsänen, *Elinkeinoelämän Keskusliitto EK*
Toiminnanjohtaja Pekka Räsänen, *Kuurojen palvelusäätiö*
Työllisyysasioiden päällikkö Pirjo Väänänen, *Suomen Ammattijärjestöjen Keskusjärjestö SAK ry*
Toimitusjohtaja Helena Ylikylä-Leiva, *Neuroliitto ry (ent. Suomen MS-Liitto ry)*

VALTUUSKUNTA 1.1.2014 – 31.12.2016

Puheenjohtaja:
Toiminnanjohtaja **Anne Heikkinen**, *Lihastautiliitto*
Varapuheenjohtaja:
Toimitusjohtaja **Juhani Törmä**, *Kiipulasäätiö*

YHTEISÖ, JÄSEN (henkilökohtainen varajäsen)

- » Avain-säätiö, johtaja Juha Mettälä (*työhönvalmentaja Tarja Nikkilä*)
- » Epilepsialiitto ry, toiminnanjohtaja Sari Tervonen (*projektipäällikkö Paula Salminen*)
- » Etelä-Pohjanmaan sosiaalipsykiatrinen yhdistys ry, toiminnanjohtaja Timo Haapoja (*puheenjohtaja Juhani Aralinna*)
- » Eteva (aik. Pääjärven kuntayhtymä), viestintä- ja kehitysjohtaja Merja Hento (*kehittämispäällikkö Laura-Kaisa Repo*)
- » FILHA ry, hallituksen puheenjohtaja Jaakko Herrala (*pääsihteeri Tuula Vasankari*)
- » Förbundet De Utvecklingsstördas Väl, FDUV, verksamhetschef Monica Avellan (*toiminnanjohtaja Lisbeth Hemgård*)
- » Hengitysliitto HELI ry, järjestöjohtaja Mervi Puolanne (*sosiaali- ja terveysturvan asiantuntija Tarja Pajunen*)
- » Invalidiliitto ry, Työllisyys- ja yrittäjyysasiantuntija Sinikka Winqvist (*nuorisoyhteistyön suunnittelija Jenni Kuusela*)
- » Kanta-Hämeen Hengitys ry, työpajaohjaaja Aulis Veteläinen (*YTM, sosiaalijohtaja Heikki Karisto*)
- » Kehitysvammaisten Tukiliitto ry, vaikuttamistoiminnan esimies Kari Vuorenpää (*vaikuttamistoiminnan päällikkö Jutta Keski-Korhonen*)
- » Kehitysvammaliitto ry, erityissuunnittelija Marika Ahlsten (*toiminnanjohtaja Marianna Ohtonen*)

- » Kiipulasäätiö, toimitusjohtaja Juhani Törmä (*rehtori Markku Aunola*)
- » Kuntoutussäätiö, toimitusjohtaja Veijo Notkola (*koulutuspäällikkö Matti Tuusa*)
- » Kuopion Seudun Hengitysyhdistys ry, toimitusjohtaja Vesa Saramäki (*kuntoutuspalvelujohtaja Sari Räsänen*)
- » Kuuloliitto ry, viestintäpäällikkö Juha Hietala (*toimitusjohtaja Pekka Lapinleimu*)
- » Kuurojen Liitto ry, yksikönpäällikkö Börje Hanhikoski (*palvelujohtaja Päivi Lappi*)
- » Kuurojen Palvelusäätiö, johtaja, kehittämispäällikkö Eeva-Marja Loukola (*johtaja Pekka Vihanto*)
- » Kärkulla samkommun, enhetschef Hilve Sandblom (*enhetschef Satu Broman*)
- » Laptuote-säätiö, toimitusjohtaja Mirja Laine (*hallituksen puheenjohtaja Ulla-Riitta Hyöppinen-Sipari*)
- » Lihastautiliitto ry, toiminnanjohtaja Anne Heikkinen, (*suunnittelija Liisa-Maija Verainen*)
- » Mielenterveyden Keskusliitto ry, työ- ja koulutusvalmennuspäällikkö Karoliina Ahonen (*työ- ja koulutusvalmentaja Jyrki Rinta-Jouppi*)
- » Neuroliitto ry (ent. Suomen MS-Liitto ry), erikoissuunnittelija Marju Toivonen (*toimitusjohtaja Helena Ylikylä-Leiva*)
- » Näkövammaisten Keskusliitto ry, työllisyyspäällikkö Taru Tammi (*työllisyysneuvoja Ville Ukkola*)
- » Parik-säätiö, toimitusjohtaja Arto Havo (*palvelupäällikkö Mirja Willberg*)
- » Puustellin työkyly, johtaja Petri Wirzenius (*hallituksen jäsen Aune Kinnunen*)
- » Päijät-Hämeen koulutuskonserni -kuntayhtymä, johtaja Pekka Kotiaho (*kehittämispäällikkö Katja Aalto*)
- » Raina-säätiö, toimitusjohtaja Satu Almi (*palvelupäällikkö Heli Veijola*)
- » Rinnekoti-Säätiö, työ- ja päivätoimintojen palveluohjaaja Sirpa Granö (*projektipäällikkö Ville Villberg*)
- » Satakunnan sairaanhoitopiiri, sosiaalipalvelujen johtaja Merja Paavola (*laatusäätiö Jouko Alinen*)
- » Suomen CP-Liitto ry, järjestöpäällikkö Minna Teiska (*vastaava ohjaaja Sari Laiho*)
- » Suomen Mielenterveysseura ry, järjestöjohtaja Sinikka Kaakkuriniemi (*aluekoordinaattori Liisa Nieminen*)
- » Uudenmaan vammaispalvelusäätiö, toimitusjohtaja Tomi Pakanen (*palvelujohtaja Eliisa Koljonen*)

Projektien ohjausryhmät

TYÖMARKKINAVIESTINTÄPROJEKTI

Puheenjohtaja: **Helena Lemminkäinen**, *Kevi Consulting*
Varapuheenjohtaja:
kehittämispäällikkö **Jukka Lindberg**, *Vates-säätiö*

Työelämäasiantuntija Mari Hakola, *Kehitysvammaisten Tukiliitto ry*
Lainopillinen asiamies Harri Hellstén, *Suomen Yrittäjät ry*
Kansanedustaja Johanna Karimäki, *eduskunta*
Tarja Laakkonen, *Finnish Business & Society*
Helena Lemminkäinen, *Kevi Consulting*
Viestintäpäällikkö Kaija Lindström, *Epilepsialiitto ry/Epilepsialehti*
Neuvotteleva virkamies Päivi Mattila-Wiro, *sosiaali- ja terveysministeriö*
Vanhempi tutkija Nina Nevala, *Työterveyslaitos*
Viestintäpäällikkö Anneli Puhakka, *Kehitysvammaliitto ry*
Asiantuntija Mikko Räsänen, *Elinkeinoelämän keskusliitto EK*
Työllisyyspäällikkö Taru Tammi, *Näkövammaisten Keskusliitto ry*
Työllisyysasioiden päällikkö Pirjo Väänänen, *Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö*
Projektitiedottaja Anja Mertanen, *Vates-säätiö, ohjausryhmän sihteeri*

AKTIVERA RESURSER

Puheenjohtaja:
Verkställande direktör **Torbjörn Stoor**, *Ab Det finlandssvenska kompetenscentret inom det sociala området*
Varapuheenjohtaja:
kehittämispäällikkö **Kaija Ray**, *Vates-säätiö*

Verksamhetschef Monica Avellan, *FDUV Förbundet De Utvecklingsstördas Väl*
Ordförande Anna Caldén, *Finlands Svenska Handikappförbund*
Kehittäjä Marina Grönroos, *Kärkulla samkommun*
Toiminnanjohtaja Mirjami Hagman, *Autismi- ja Aspergerliitto ry*
Verksamhetsledare Nina Af Hällström, *Samarbetsförbundet kring funktionshinder rf*
Jobcoach Lars Koskinen, *Svenska Produktionsskolan Sveps*
Johtava työvalmentaja Nina Sohlberg-Ahlgren, *Helsingin kaupunki, Tuetun työllistymisen palvelut*
Projektledare Ann-Kristin Sundqvist, *Optima Pietarsaari, Optimax-hanke*
Johtaja Stefan Träskelin, *Uudenmaan vammaispalvelusäätiö, Monipalvelukeskus Duuni*
Projektplanerare Walter Fortelius, *Vates-säätiö, ohjausryhmän sihteeri*

VÄLITYÖMARKKINAT OSANA TYÖELÄMÄÄ

Puheenjohtaja: kansanedustaja **Tarja Filatov**, *eduskunta*
Varapuheenjohtaja:
kehittämispäällikkö **Jukka Lindberg**, *Vates-säätiö*

Työ- ja koulutusvalmennuspäällikkö Ahonen Karoliina, *Mielenterveyden keskusliitto ry*
Erityisasiantuntija Tommi Eskonen, *Suomen Kuntaliitto*
Työmarkkinaneuvos Pirjo Harjunen, *työ- ja elinkeinoministeriö*
Toimitusjohtaja Riitta Harmanen, *Eduro-säätiö*
Lainopillinen asiamies Harri Hellstén, *Suomen Yrittäjät ry*
Asiakkuuspäällikkö Anne Jortikka, *Satakunnan ELY-keskus aluekehitysyksikkö*
Järjestöpäällikkö Anssi Kemppi, *Invalidiliitto ry*
Hallitusneuvos Päivi Kerminen, *työ- ja elinkeinoministeriö*
Johtaja Pekka Kotiaho, *Työhönvalmennus Valma Oy*
Projektikoordinaattori Harri Laaksonen, *Turun Seudun Työttömät ry*
Toimitusjohtaja Mirja Laine, *Laptuote-säätiö*
Ekonomisti Erkki Laukkanen, *Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry*
Asiantuntija Anna-Liisa Lämsä, *Ammattiopisto Luovi, Oulun yksikkö*
Johtaja Maria Löfgen, Akava ry, *Työelämäasiat*
Kehittämisen- ja laatusäätiö Arto Mononen, *Honkalampi-säätiö*
Asiantuntija Jussi Nuortimo, *Ajatuspaja Aivorieha*
Pääsuunnittelija Riikka Peltonen, *Kela, TT-osasto, kuntoutuslinja*
Kokkolan kaupunki Ilkka Rintala, *Työvoiman palvelukeskus*
Suunnittelija Liisa-Maija Verainen, *Lihastautiliitto ry*
Projektipäällikkö Petri Puroaho, *Vates-säätiö, ohjausryhmän sihteeri*

VÄLITYÖMARKKINOIDEN YHTEISTYÖRYHMÄ

Puheenjohtaja:
toimitusjohtaja **Marjatta Varanka**, *Vates-säätiö*

Työ- ja koulutusvalmennuspäällikkö Karoliina Ahonen, *Mielenterveyden keskusliitto ry*
Toiminnanjohtaja Mari Ahonen-Walker, *Valtakunnallinen työpajayhdistys TPY ry*
Kehittämispäällikkö Jukka Haapakoski, *Työttömien Valtakunnallinen Yhteistoimintajärjestö, TVY ry*
Toimitusjohtaja Hilka Halonen, *Meri-Lapin Työhönvalmennus-säätiö*
Kehitysjohtaja Päivi Heimonen, *Sininauhaliitto*
Toimitusjohtaja Juha Lehtikuja, *Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus Oy*
Asiamies Juha Leviäkangas, *Valmennus- ja sosiaalipalveluyhteisöjen yhd. Oktetti ry*
Työllistämistoiminnan päällikkö Ari Montonen, *Suomen Punainen Risti / Kontti-toiminta*
Kehittämispäällikkö Jukka Lindberg, *Vates-säätiö, yhteistyöryhmän sihteeri*

HENKILÖSTÖ

Projektplanerare (projektisuunnittelija) Walter Fortelius

Sihteeri Tarja Haili

Ekonomisti, tutkija Harri Hietala (30.11.2014 saakka)

Viestintävastaava Tiina Jäppinen

Vs. kehittämiskoordinaattori Riitta Karhapää (14.4.2014 alkaen)

Viestintäassistentti Marianne Kaunismäki

Kehittämiskoordinaattori Anne Korhonen (1.3.2014 alkaen vanhempainvapaalla)

Kehittämispäällikkö Jukka Lindberg

Projektitiedottaja Anja Mertanen (31.8.2014 saakka)

Projektisuunnittelija Sari Pohjola (31.8.2014 saakka)

Projektipäällikkö Petri Puroaho (10.2.2014 alkaen)

Verkkotoimittaja Sari Putkonen (10.10.–31.12.2014)

Vaikuttamistyön assistentti Teppo Rautjärvi

Kehittämispäällikkö Kaija Ray

Toimistoapulainen Ella Rytönen

Toimitusjohtaja Marjatta Varanka

Taluspäällikkö Pasi Ylipaavalniemi

Vates-säätiön perustehtävä

Vatesin tarkoituksena on edistää erityistä tukea tarvitsevien vammaisten ja pitkäaikaissairaiden (jäljempänä osatyökykyisten) kuntoutusta ja työllistymistä.

TARKOITUKSENSA TOTEUTTAMISEKSI VATES

- 1.** kehittää osatyökykyisten työllistämismuotoja yhteistyössä julkishallinnon, elinkeinoelämän ja alalla toimivien muiden yhteisöjen kanssa
- 2.** vaikuttaa työmarkkinoiden toimintaan siten, että osatyökykyisten työllistymismahdollisuudet normaalissa työelämässä säilyvät ja kehittyvät
- 3.** toimii yhteistyössä osatyökykyisiä työllistävien yksiköiden kanssa kehittääkseen niiden toimintaa kuntoutussuuntautuneesti ja työllistymistä edistäväksi
- 4.** järjestää osatyökykyisiä työllistävien ja työhön kuntouttavien yhteisöjen toimintaa tukevaa koulutusta ja muita asiantuntijapalveluja.

Vatesin toiminnan kohderyhmänä ovat osatyökykyisten työllistämisen, kuntoutuksen ja koulutuksen sidosryhmät. Lopullinen kohderyhmä on työllistymiseensä erityistä tukea tarvitsevat osatyökykyiset henkilöt. Vatesin toiminnasta hyötyvät osatyökykyiset henkilöt ja heidän läheisensä, työnantajat ja yhteiskunta.

Vates
säätiö

» VISIO

Vammaisilla, pitkäaikaissairailta ja osatyökykyisillä henkilöillä on tasavertaiset oikeudet ja käytännön mahdollisuudet työllistyä.

» MISSIO

Vates-säätiö toimii asiantuntijaorganisaationa vammaisten, pitkäaikaissairaiden ja osatyökykyisten henkilöiden yhdenvertaiseksi työllistymiseksi.

VATES-SÄÄTIÖN TAUSTAYHTEISÖT

Avain-säätiö
Epilepsialiitto ry
Etelä-Pohjanmaan sosiaalipsykiatrinen yhdistys ry
Etelä-Suomen aluehallintovirasto
Eteva kuntayhtymä
Filha ry
Förbundet De Utvecklingsstördas Vät, FDUV
Hengitysliitto Heli ry
Invalidiliitto ry
Kanta-Hämeen Hengitys ry
Kehitysvammaisten Tukiliitto ry
Kehitysvammaliitto ry
Kiipulasäätiö
Kuntoutussäätiö
Kuopion Seudun Hengitysyhdistys ry
Kuuloliitto ry
Kuurojen Liitto ry
Kuurojen Palvelusäätiö
Kärkulla Samkommun
Laptuote-Säätiö
Lihastautiliitto ry
Mielenterveyden Keskusliitto ry
Näkövammaisten Keskusliitto ry
Parik-säätiö
Puustellin tuki ry
Päijät-Hämeen Hengitysyhdistys ry
Päijät-Hämeen koulutus konserni -kuntayhtymä
Raina-säätiö
Rinnekoti-Säätiö
Satakunnan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä
Suomen CP-Liitto ry
Suomen Mielenterveysseura ry
Suomen MS-liitto ry (nykyisin Neuroliitto)
Turun Seudun Hengitysyhdistys ry
Uudenmaan Vammaispalvelusäätiö
Yritystaito Oy

2014